

Tavid AS

Konsolideeritud majandusaastaruanne

2022

Ettevõte	Tavid AS
Reg nr	10055700
Aadress	Pärnu mnt 186, Tallinn
Telefon	+372 627 9910
E- post	tavid@tavid.ee
Veebileht	www.tavid.ee
Asutamisaeg	01.04.1991
Tavid AS konsolideerimisgrupi tegevjuht	Kuno Rääk
Audiitorettevõte	Grant Thornton Baltic OÜ

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	4
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	12
KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE	13
KONSOLIDEERITUD KASUMIARUANNE	14
KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE	14
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	15
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	16
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD.....	17
TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2022. MAJANDUSAASTAARUANDELE	43
KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK	44
TEGEVUSALADE LOETELU	45

TEGEVUSARUANNE

Aruande periood

Käesolev konsolideeritud aastaaruanne on koostatud perioodi 01.01.2022- 31.12.2022 kohta.

Konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted

31.12.2022 majandusaasta lõpuks tegutsesid Tavid AS konsolideerimisgruppi (edaspidi ka „Tavid“, „grupp“ või „konsolideerimisgrupp“) kuuluvad ettevõtted peale Eesti veel 11 riigis üle Euroopa. Kõigis tütarettvõtetes, mida on kokku 14, on Tavid AS-i osalus 100%. Gruppi kuuluvate ettevõtete (va Tavex AS Norras) põhitegevusalaks on kas väärismetallide müük, valuutavahetus, makseteenuse osutamine või selle vahendamine agendina. Allolev tabel annab ülevaate gruppi kuuluvatest ettevõtetest: ettevõtte nime järel on toodud selle asukohamaa, asutamisaeg, tegevusvaldkond ning kodulehekül, kust on võimalik leida ettevõtete kohta detailsemat informatsiooni.

Tütarettevõtte	Asukoht	Asutamisaeg	Veebileht	Tegevusvaldkond
Tavex OY	Soome	09.05.1996	https://tavex.fi	Valuutavahetus, investeringukulla ja hõbeda müük
Tavex SIA	Läti	15.03.2002	https://tavex.lv	Valuutavahetus, investeringukulla ja hõbeda müük, makseteenused agendina
Tavex AB	Rootsi	23.11.2004	https://tavex.se	Valuutavahetus, investeringukulla ja hõbeda müük, makseteenused agendina
Tavex EOOD	Bulgaaria	30.09.2009	https://tavex.bg	Valuutavahetus, investeringukulla ja hõbeda müük, makseteenused agendina
Tavex A/S	Taani	20.09.2010	https://tavex.dk	Valuutavahetus, investeringukulla ja hõbeda müük, makseteenused agendina
Tavex AS	Norra	30.08.2011	https://tavex.no	Allrendi teenus
Tavex Gull og Sølv A/S	Norra	22.01.2014	https://tavex.no	Investeringukulla ja hõbeda müük
TavexWise AS	Eesti	07.04.2014	https://tavexwise.com	Makseteenuse osutamine
Tavex Sp. z o.o.	Poola	28.07.2014	https://tavex.pl	Valuutavahetus, investeringukulla ja hõbeda müük, makseteenused agendina
Tavex Gold Ltd	Ühendkuningriigid	24.01.2018	https://tavexbullion.co.uk	Investeringukulla ja hõbeda müük
Tavex Exchange S.R.L	Rumeenia	16.05.2018	https://tavex.ro	Valuutavahetus
Tavex Gold S.R.L	Rumeenia	15.06.2018	https://tavex.ro	Investeringukulla ja hõbeda müük
Tavex Kft	Ungari	18.06.2021	https://tavex.hu	Investeringukulla ja hõbeda müük
Tavex Zlato&Srebro d.o.o.	Serbia	05.01.2022	https://tavex.rs	Investeringukulla ja hõbeda müük

Gruppi kuuluvate ettevõtete geograafilisest jaotusest majandusaastaaruande koostamise hetkel annab ülevaate allolev pilt, millel lilla värviga on märgitud riigid, kus grupp on esindatud ning kollasega linnade asukohad, kus on olemas gruppi kuuluvate ettevõtete esindused ja/või poed.

Konsoleerimisgruppi kuuluvate ettevõtete esindused Euroopa linnades (nime järel sulgudes on toodud kontorite arv linnas)

Soome- Helsingi (1)
 Rootsi- Stockholm (2)
 Eesti- Tallinn (4) ja Tartu (1)
 Läti- Riia (6)
 Taani- Kopenhaagen (2)
 Poola- Varssavi (3), Katowice (1), Wrocław (2), Gdańsk (1), Lublin (1), Poznań (1) ja Łódź (1)
 Rumeenia- Bukarest (3)
 Bulgaaria- Sofia (4), Plovdiv (1), Varna (1) ja Burgas (1)
 Norra- Oslo (1)
 Ühendkuningriigid- London (1)
 Ungari- Budapest (1)
 Serbia- Belgrad (1)

Ülevaade grupi tegevusest ja arengust

Tavid AS on tegutsenud Eesti turul alates 1991. aastast ning on koos oma tütarettevõtetega nüüdseks jõudnud laieneda veel 11 riiki üle Euroopa. Investeeringukulla müügiga, mis on kogu grupi olulisimaks tegevusharuks, oleme tegelenud alates aastast 2004 ning oleme Põhja-Euroopa üks suurimaid investeeringukulla ja hõbeda müüjaid.

Tasakaal ja õiglase hind

Tavid AS konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete edukuse üheks aluseks on meie missioon – osta ja müüa õiglase hinnaga väärismetalle ning valuutat, hoides tasakaalus nii klientide, töötajate kui ka omanike huvid. Meile on oluline pakkuda reisivaluutasid õiglase hinnaga, et vältida reisija pettasaamist sihtriigis ning pakkuda soodsamat alternatiivi varjatud kuludega maksekaartidele. Samuti, osutame arve- ja sulavaluuta vahetamise teenust ja makseteenuseid õiglase ja läbipaistva hinnaga, vähendades seeläbi klientide kulutusi finantsvahendusele. Meie missioon on pakkuda kõigile võimalust hoida oma varasid kullas või hõbedas, ostes ning müües neid õiglase vahendustasuga – kulla väärtust pole tuhande aasta jooksul hävitanud rahareformid, pangakrahhid ega riigipöörded.

Kaitse pakkuja

Oma visioonis näeme ennast kaitse pakkujana tulevaste majanduslike vapustuste vastu, luues inimestele võimaluse soetada investeerimiskulda kui reaalarva. Samuti peame oluliseks traditsiooniliste maksevahendite vahendamise jätkamist, et soodustada vaba kauplemist tänapäeva turbulentses maailmas.

Olulisemad sündmused 2022. aastal grupi tegevuses koduturgude lõikes

Eesti

2022. aastal jätkusid tavapärased majandustehingud, investeeringud IT-süsteemidesse ja panustamine arenevatele turgudele. Tavid AS hoiab olulist osa oma varadest füüsilises kullas plaatide ja müntidena. Usume endiselt kulla hinna stabiilsusesse ja pikaajalisse tõusu ning seetõttu on plaanis tulevikus hoida oma varadest veelgi suuremat osa füüsilises kullas.

Nagu viimastel aastatel tavaks on saanud, siis tütarettevõtted annavad järjest suurema osa kogu kontserni tulemusest. Laiapõhjaline kasumibaas on Tavid jaoks olnud alati oluline ja näitab, et tütarettevõtetesse panustatud energia ja raha on olnud õige investeering.

Eelnevate aastatega võrreldes eristus 2022. aasta oma ebastabiilse majandus- ja sotsiaalse keskkonna poolest. Uus olukord pani nii Eestis ja kui ka teistes Tavid asukohariikides Euroopas inimesi sügavamalt mõtlema oma materiaalsele heaolule.

Selliste arutelude loomuliku tulemusena suurenes ka Tavid väärismetallide müük. Eesti üksuses kasvas see 42% võrreldes eelmise majandusaastaga ning oluliselt suurenes ka valuutavahetuse käive, ületades 2019. aasta Covid-19 kriisieelse taseme.

Olulist müügitulude kasvu näitas grupi Eestis asuv maksevahendusteenust osutav ettevõtte TavexWise AS. Olgugi et kuluefektiivsuse kaalutlustel otsustati selle tegevus 2022. aastal Norras, Soomes, Poolas ja Lätis lõpetada ning keskenduda edaspidi oma tegevusele nelja gruppi kuuluva agendi— Eesti, Rootsi, Bulgaaria ja Taani — kaudu, kasvas TavexWise maksevahendusteenusest saadud tulu siiski kogu grupis 42% võrreldes eelmise aastaga, 639 tuhande euron. Ka maksevahetuse tehingute arv kasvas 49% võrra, pea 28 tuhande tehinguni aastas.

Nagu ka varasematel aastatel, täiustas TavexWise 2022 oma IT- ja riskihindamissüsteeme ning dokumentatsiooninõudeid, et vastata muutuvale õigusraamistikule ja finantskeskkonnale.

Soome

2022. aastal ületas Tavex OY valuutavahetusest saadud tulu 2019. aasta Covid-19 kriisieelse taseme, samas investeringukulla müügis olulist kasvu võrreldes eelmise majandusaastaga ei saavutatud. Küll aga oli märgatav tõus sulatusettevõttesse edasimüügi eesmärgil kokku ostenud kulla käibes (käive kahekordistus).

Norra

Konsolideerimisgrupi juhtkond otsustas 2021. aasta lõpus toimunud koosolekul, et Norras suletakse valuuta- ja makseteenuste äriühinid ettevõttes Tavex AS ning keskendutakse ainult väärismetallide ostule ja müügile ettevõttes Tavex Gull og Sølv AS. Kuna valuutavahetus- ja makseteenused olid Tavex AS põhitegevuseks, koondas ettevõtte kõik oma töötajad, samuti lõpetas suhted suure hulga lepingupartneritega. 2022. aastal oli Tavex AS peamiseks tegevuseks Karl Johan 1 asuvate ruumide allüürile andmine.

Tavex Gull og Sølv AS jaoks oli 2022. aasta rekordiline nii käibe kui ka müüdud kuldüntide hulga poolest. Dagens Næringsliv (Norra juhtiv äriplane päevaleht) nimetas ettevõtet edukaks ettevõtteks Gaselle 2022. Ettevõtte asukoht Oslo südalinnas ei pidanud sammu ettevõtte kasvutempo ja tulevikuplaanidega, seetõttu koliti oma tegevus suuremasse ja kliendisõbralikumasse kontorisse Lillestrømis.

2023. aastal plaanib Tavex Gull og Sølv AS veelgi kasvada: palju on investeeritud turundusse ja müügitegevustesse ning otsitakse täiendavat tööjõudu. Lisaks väljastati ettevõttele tegevusluba, mille alusel on võimalik klientidelt tagasi osta kõiki tooteid, mida ettevõtte ise müüb, aga ka kuld- ja hõbebehteid. Tänu sellele on avanenud suure potentsiaaliga turuosa.

Nagu kogu grupis, nii on ka Norra tütarettevõtte edu aluseks püsivalt kvaliteetne teenus, mis koosneb parimast hinnast, parimatest toodetest ja parimast klienditeenindusest.

Poola

Poola tütarettevõtte Tavex Sp z o.o. jätkas 2022. aastal märkimisväärset kasvu. Ettevõtte avas filiaalid kolmes uues linnas: Lublinis, Poznańis ja Łodzi, suurendades müügikontorite arvu kaheksani. 2023. aasta jaanuaris viidi lõpule Wrocławis teise kontori avamine.

Ettevõtte viimaste aastate silmapaistvatest tulemustest tingituna tunnetatakse turul tihenenu konkurentsi, mistõttu tegeletakse pidevalt oma brändi tuntuse kasvatamise ning müügikontorite arvu suurendamisega. Pärast aastaid kestnud pandeemiat kasutasid paljud Poola elanikud ära võimalust, et puhata välismaal, mis on aidanud kaasa ettevõtte valuutavahetuse tulu märkimisväärsele kasvule.

2023. aastal plaanib ettevõtte jätkata kasvu kursil oma kõigis ärivaldkondades. Kasvu toetavad nii uute müügikontorite avamine kui ka uude peakontorisse kolimine. Kuna ettevõtte muutub küpsemaks (juba 8 aastat Poola turul), oodatakse kasvu stabiliseerumist.

Läti

Läti tütarettevõtte Tavex SIA jaoks oli 2022. aasta väärismetallidega kauplemisel edukas, investeringukulla müük võrreldes eelmise aastaga kahekordistus ning võrreldes 2019. aastaga käive lausa neljakordistus. 2022. aastal tarniti Läti elanikele ligi üks tonn kuld ja veidi üle tonni hõbedat. Rohkem kui 30% klientidest tegi oma tellimuse veebis. Käibe kasvu taga on klientide suurenenud nõudlus investeerimismetallide järele, aga ka väärismetallide hinna ülemaaailmne tõus. 2022. aastal loodi Leedu turule sisenemiseks uus e-kaubanduse veebileht www.tavex.lt, mille käive näitab sealsete klientide nõudlust väärismetallide järele.

Covid-19 pandeemia lõppemine mõjutas valuuta kauplemissuhteid Lätis 2022. aastal positiivselt. Lisaks sellele suurenes seoses sõja algusega Ukrainas inimeste ränne, mis tõi kaasa ka valuutakaubanduse mahu kasvu. Tavex SIA oli ainus valuutavahetusettevõtte Lätis, mis võttis enda kanda valuutakursi muutuse riski ning abistas Ukrainast pärit põgenikke valuutavahetusel. Kokku teenindati eelmisel aastal üle 30 000 pagulase, tagades klientidele raha kättesaadavuse eurodes. 2022. aastal kasvas valuutakaubanduse maht 51% ja klientide arv 90%.

2022. aastal oli ettevõtte aktiivne oma AML programmi ja vastavuskontrolli meetmete tugevdamisel. Üks tähtsamaid prioriteete oli nende protsesside optimeerimine, et soodustada tõhusust ja jätkusuutlikkust.

2023. aastal plaanib Tavex SIA alustada tegevust teises Läti linnas – Daugavpilsis. Jätkatakse tööd uute ärivõimaluste uurimisega, sh valuutavahetuse sularahaautomaatide arendamisega.

Rootsi

Viimastel aastatel on Tavex AB keskendunud väärismetallide müügile eraklientidele. Suurenenud nõudlus väärismetallide järele koos optimeeritud veebipoega tõi 2022. aastal kaasa ettevõtte käibe kasvu ligikaudu 35%. Suurem osa väärismetallide ärist on kolinud Tavex AB veebipoodi (www.tavex.se). Valuutavahetusäri on oluliselt vähenenud (ca 13% võrreldes eelmise aastaga). Nende arengute valguses suleti kaks müügipunkti äärelinnas ning tegutsetakse edasi kahe müügikontoriga Stockholmi südalinnas.

Paljud inimesed valisid 2022. aasta ebakindlatel aegadel kulla kui turvalise *safe haven* investeeringu. Kulla hind oli 2022. aastal oma ühel kõrgeimal tasemel, tõustes ligi 13%, mis tegi sellest investeringutasuvuse poolest ühe parima finantsvara.

Nagu kõik grupi liikmed, jätkab ka Tavex AB oma meeskonnaliikmete koolitamist, et aidata kaasa finantskuritegude ennetusele ning olla turuliider rahapesu ja terrorismi rahastamise vastases võitluses. Mitmed grupi ettevõtete, sh Tavex AB vastavuskontrolli töötajad läbisid nii sise- kui ka väliskoolitusi mainekatelt organisatsioonidelt nagu ACAMS, samuti osaleti finantsjärelevalveasutuste ja rahapesu andmebüroode korraldatud koolitustel.

Igal ettevõttel on roll ökosüsteemis ning vastutus nii kogukonna kui ka keskkonna ees. Viimastel aastatel on Tavex AB pööranud tähelepanu oma äritavade jätkusuutlikkusele ja keskkonnasõbralikkusele. Tavex AB on keskendunud koostöö suurendamisele selliste partneritega nagu Münze Österreich, Valcambi Suisse ja The Perth Mint, kellel on kogu väärtusahelas suur kogemus jätkusuutlikult kulla hankimisel ja keskkonnasäästlikul tootmisel.

2023. aasta kõrge inflatsioon ja keskpanga poolt tõstetud intressimäärad aeglustavad eeldatavasti majandusaktiivsust ning oodatakse Rootsi SKT vähenemist, mis võib olla märk potentsiaalse majanduslanguse algusest. Samas näeb Tavex AB nendel turutingimustel juba praegu suurt huvi investeringukulla vastu. 2023. aasta ärifookus on väärismetallide turul laiemal turuosa hõivamisel ja kliendibaasi suurendamisel.

Tavex AB on säilitanud jätkuvalt Dun and Bradstreeti (endine Bisnode) AAA reitingu.

Bulgaaria

Grupi Bulgaaria ettevõttes (Tavex EOOD) toimus selle peamistes tuluallikates – valuutavahetus ja väärismetallide müük – 2022. aastal võrreldes eelneva aastaga märkimisväärne kasv. Valuutavahetusest saadud tulu kahekordistus tänu Covid-19 kriisiga seotud meetmete kaotamisele, üldisele majanduskasvule ja nn ostuturismi tekkele, mille käigus bulgaarlased reisid madalamate tarbijahindade otsingutel naaberriikidesse. Mahtude kasv oli peaaegu kõigis valuutaposisioonides. Peamiste valuutade (EUR, USD, GBP) ja naaberriikide (Türgi ja Serbia) valuutade käibe maht kasvas kordades.

Teine suur tuluallikas – väärismetallide müük – andis 2021. aastaga võrreldes ligikaudu 60% suuremat tulu. Ukraina sõjaline konflikt ja inflatsiooni kiirenemine olid peamised tõukejõud, mis suurendasid nõudlust füüsilise investeringukulla järele. Tavex EOOD jätkas oma jõupingutusi veebimüügikanalite täiustamisel ning selle tulemusena on veebimüük 2022. aastal eelmise aastaga võrreldes enam kui kolmekordistunud.

Suurenenud geopoliitilise ebastabiilsuse ning kõrge inflatsiooni (ja inflatsiooniootuse) taustal oli Tavex EOOD tootepakkumine turul väga hästi positsioneeritud.

Rumeenia

2022. aasta oli grupi Rumeenias tegutsevate ettevõtete (Tavex Gold SRL, Tavex Exchange SRL ja Tavex EOOD Rumeenia filiaal) jaoks kiire kasvu aasta. Investeringukulla müük ja valuutakäive kasvasid seelsel turul võrreldes eelmise majandusaastaga oluliselt. Ka Rumeenias suurenes kulanõudlus plahvatuslikult seoses Ukraina konflikti algusega 2022. aasta kevadel ning jätkas kasvu järgnevatel kuudel inflatsioonihirmu tõttu. Pärast pandeemiat on kliendid naasmas kaubanduskeskustesse, mis paneb uskuma kasvutrendi mõningast jätkumist Rumeenia turul ka 2023. aastal.

Rumeenias jätkati 2022. aastal oma teenuste digitaliseerimist ning veebipoe kaudu tehtavate müükide osakaal kasvas, lõppenud majandusaastal andis e-pood (www.tavex.ro) 40% kullakäibest.

2022. aasta müügitulude kasv Rumeenia turul andis tõuke, et otsustada oma äritegevuse laiendamine teistesse Rumeenia linnadesse 2023. aastal.

Taani

Tavex A/S-i valuutavahetuse mahud 2022. aastal taastusid, jõudes pandeemiaeelse taseme lähedale. Väärismetallidega kauplemine Covid-19 pandeemia tõttu nii tõsiselt kannatada ei saanud ning on olnud oluliselt elavam. Ettevõtte müügitulud kasvasid 11%. Kui suur osa valuutavahetusteenusest osutatakse peamiselt Kopenhaageni keskjaamas asuvas kontoris, siis enamik väärismetallide müügitehinguid algatatakse veebis Tavex A/S veebipoe (www.tavex.dk) kaudu.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise nõuete täitmine on olnud kõrgendatud tähelepanu all regulatiivsete tegevuste tõttu, mille algatas Taani Finantsinspeksioon 2021. aastal. 2022. aastal andis regulaator välja oma aruande koos järeldestega. Tavex A/S on teinud märkimisväärsed jõupingutusi, et järgida regulaatori juhiseid ja vastata selle ootustele. 2022. aastal koostatud uus ja põhjalikum riskianalüüs on vaid üks näide selle valdkonna edusammudest. Lisaks alustati 2022. aastal ettevõtte infotehnoloogia süsteemide põhjalikku täiustamist, et täita kohaliku regulaatori juhiseid ning olla vastavuses nii kohalikest kui ka üleeuroopalistest seadustest ja õigusaktidest tulenevate muutuvate nõuetega.

Tavex A/S on jätkuvalt pühendunud ümbertöödeldud väärismetallide müügile. Suur osa Tavex A/S poolt müüdavatest väärismetallist investeerimistoodetest (eriti hõbedast) on toodetud ümbersulatuse kaudu taaskasutatud toodetest, nagu väärismetallist ehted või tarbeesemed.

Ungari

2022. aastal oli Tavex Kft jaoks esimene täispikk tegutsemisaasta väärismetallide müügi turul Ungaris. Konkurents Ungari turul on tihe ja turule sisenemine on osutunud oodatust keerulisemaks, kuid Tavex Kft jätkas ka 2022. aastal tõsise turuosalisena. Tehingute maht ja arv kasvasid 2022. aastal oluliselt võrreldes eelneva aastaga.

Tavex Kft keskendub jätkuvalt AML ja vastavuskontrolli protsessidele, kuna väärismetallidega kauplemine on Ungaris reguleeritud tegevusala ning seetõttu on regulaatori juhiste ja soovitude järgimine ettevõtte jaoks väga oluline.

2023. aastal väljavaated on optimistlikud ning positiivne puhaskasum planeeritakse saavutada hiljemalt 2024. aastal.

Kogu grupp toetab taaskasutatud ja ümbertöödeldud väärismetallide müüki ja see on üks peamisi põhjusi, miks kasutatud väärismetallide kokkuostmine sulatusse edasisaatmise eesmärgil on äristrateegia oluline osa ka Ungaris.

Ühendkuningriigid

2022. aastal lõpetas Tavex Gold Ltd esimese täispika majandusaasta. Ettevõtte kliendibaas on aastaga järjepidevalt kasvanud ning tagasiside nii hulgi- kui ka jaeklientidelt on olnud positiivne. Oma kasvu aluseks peab ettevõtte turundustegevust ja mainekujundust uuel turul ning juba varasemalt mainitud pöördelisi sündmusi nii Euroopas, kui ka Ühendkuningriigis.

Müügimahtude kasv 2022. aastal eeldas töötajate lisandumist. Seni on tegevus olnud peamiselt veebipõhine, kuid turu reageeringu põhjal on ettevõttel plaan avada esimene füüsiline kauplus 2023. aasta lõpus. 2022. aastal ettevõtte kasumlikkuseni veel ei jõudnud.

Tavex Gold Ltd 2023. aasta põhieesmärk on jätkuvalt turuosa ja kaubamärgi tuntuse suurendamine. Samuti peetakse tähtsaks jätkusuutlikku majandustegevust ning jätkatakse tööd säästvamate tavade integreerimiseks oma äritegevuses.

Serbia

2022. a jaanuaris alustas Tavex Zlato&Srebro d.o.o. investeringukulla ja hõbeda müüki Serbia turul. Veebruaris alanud Ukraina ja Venemaa sõda tõi kaasa väga suure väärismetallide nõudluse ning ettevõttel õnnestus kiirelt leida uusi kliente ning esimese tegevusaasta müügiotused ületada.

2023. aastal planeerib ettevõtte kasvatada oma kliendibaasi ja turuosa veelgi ning saavutada turul liidrikoht.

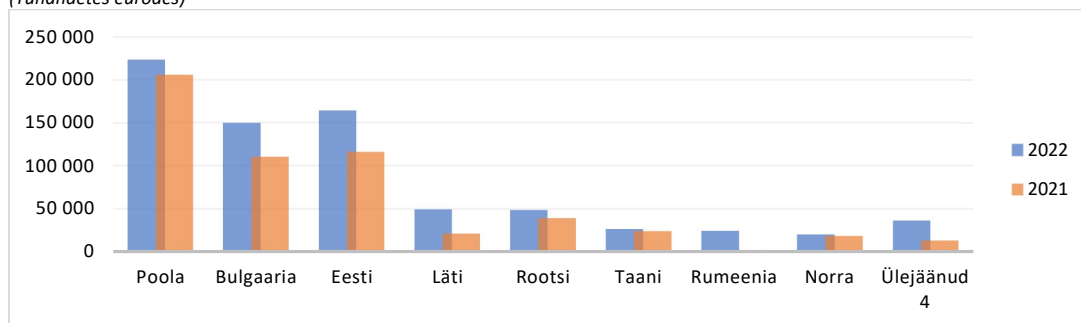
Peamised finantssuhtarvud

2022. aastal võrreldes 2021. aastaga Grupi müügikäive kasvas 194 miljoni euro võrra ehk 36% – 739 miljoni euroni. Grupi müügitulude kasvust andis suurima absoluutsummas kasvu investeringukulla müük (kasv 175 miljonit eurot). Investeringukulla müük oli 2022. aastal kokku 667 miljonit eurot, mis moodustab grupi kogukäibest 90%. Ka 2021. aastal oli investeringukulla müük grupi kogukäibest 90%.

Suurim müügitulude tõus võrreldes eelmise majandusaastaga, 62 miljonit eurot, saavutati grupi Bulgaaria ettevõttes, millele järgnesid Eesti 48 miljoni, Läti 28 miljoni ning Poola 18 miljoni eurose kasvuga. Grupi suurimad (konsolideeritud) müügitulu teenijad 2022. aastal olid Poola ettevõtte 223 miljoni euroga, Bulgaaria 172 miljoniga ning Eesti 164 miljoniga.

Järgneval joonisel on välja toodud Tavid AS konsolideerimisgrupi müügitulude jaotus grupi koduturgude lõikes 2021. ja 2022. aastal. Soome, Ühendkuningriikide, Ungari ja Serbia turul jäid müügitulud alla 12,5 miljoni euro (ettevõtte kohta) ning on esitatud ühe grupina „Ülejäänud 4“.

(Tuhandetes eurodes)

2020. aastal alanud Covid-19 tervisekriisist põhjustatud liikumispiirangute ja üldise majanduslanguse tõttu, kahanes valuutavahetusest saadud tulu nii 2020. kui ka 2021. aastal. Seevastu 2022. aastal, piirangute leevenedes, kogu grupi valuutavahetuse tulu taastus, jõudes 15,74 miljoni euroni, mis on 2,2 miljoni võrra suurem kui 2019. aasta Covid-19 kriisieelse tulem. Grupi hõbedamüük 2022. aastal kasvas 25% võrra, jõudes tasemeni 38,54 miljonit eurot. Tuludest lähemalt saab lugeda Raamatupidamise aastaaruande lisast 5 (Müügitulu kliendilepingutest).

Allolevas tabelis on esitatud ülevaade grupi tegevusalade müügikäivetest aastatel 2021 ja 2022. Oluline on tähele panna, et ettevõtte müügituludes kajastatud valuutavahetusest saadud tulu 15,74 miljonit eurot on valuutavahetusel teenitud brutokasum ehk *spread*, mis on valuuta tehinguhinna ja selle turuväärtuse (*spot*-hinna) vahe. Valuutavahetuse tuludena on kajastatud kasum (*spread*) nii valuutade ostult kui ka müügit. Ettevõtte ülejäänud müügitulud on kajastatud müügihinnas.

(tuhandetes eurodes)	2022	2021
Tulu valuutade ostult ja müügit (kasum)	15 744	7 616
Investeeringukulla müügitulud	666 584	491 317
Hõbeda müügitulud	38 538	30 918
Ehtekulla ja -hõbeda edasimüük sulatusse	15 819	13 340
Maksevahendusteenus	838	599
Muud müügitulud	1 268	1 212
Kokku müügitulud	738 791	545 002
Kasv võrreldes eelmise aastaga	35,6%	57,7%

Investeeringukulla, hõbeda ja muude väärismetallide ja kaupade müügist teeniti 2022. aastal brutokasumit 28,45 miljonit eurot, mis moodustas 3,9% samade toodete müügikäibest (2021. aastal 4,3%). Teenuste osutamisest ja varude ümberhindlusest saadi brutokasumit 4,59 miljonit eurot. Erinevate tegevusharude aruandeaasta brutokasum kokku oli 48,78 miljonit eurot (2021. aastal 34,3 miljonit).

Mitmesuguste tegevuskulude maht võrreldes eelneva majandusaastaga kasvas 46% võrra (summas 2,6 miljonit eurot) ning kulud tööjõule kasvasid 42% (summas 3,93 miljonit). Kokku maksti grupis töötasudeks 11,37 miljonit eurot (2021. aastal 7,97 miljonit). Keskmine täistööajale teisendatud töötajate arv oli 305 (2021. aastal 258).

Grupi 2022. aasta EBITDA (*Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization* – kasum enne finantstulusid ja -kulusid, maksusid ning kulumit) oli 8,53 miljoni euro võrra suurem kui eelmisel majandusaastal. 2022. aasta EBITDA oli 26,45 miljonit eurot ning moodustas 3,6% grupi kogutuludest. 2021. aasta EBITDA oli 17,92 miljonit eurot moodustades 3,3% selle perioodi kogutuludest. 2022. aastal teenis Tavid AS konsolideerimisgrupp puhaskasumit 22,07 miljonit eurot, mis on võrreldes eelmise aasta tulemiga 7,97 miljoni euro võrra suurem. 2021. aasta puhaskasum oli 14,10 miljonit eurot.

Tavid Grupi finantsnäitajad

(tuhandetes eurodes)	2022	2021
Brutokasum ¹	48 781	34 262
Puhaskasum	22 070	14 103

¹ Brutokasum = Müügitulu + muud äritulud - müügikulud + kasum/kahjum varude ümberhindlusest

	2022	2021
Puhaskasumi kasv (% võrreldes eelmise aastaga)	56,5%	71,2%
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) ²	8,8	7,0
ROA (puhaskasumi osakaal varade kogumahust, %)	23,3%	18,1%
ROE (puhaskasumi osakaal omakapitalist, %)	26,8%	21,9%

Peamised riskid ja riskijuhtimise strateegia

Kogu grupi tegevuses on kesksel kohal riskide ennetamine ja juhtimine, et kaitsta tervet konsolideerimisgruppi tahtmatute ja liigsete riskide võtmise eest. Pidev madala riskitaseme hoidmine on olnud ettevõtte senise eduka tegevuse üheks võtmeks. Risk on ettevõtte sisestest protsessidest või tulevikus aset leida võivate sise- või välissündmustest tulenev potentsiaalselt negatiivne mõju ettevõtte tegevusele ja väärtusele. Riski iseloomustab sündmuse toimumise tõenäosus ning selle mõju konsolideerimisgrupi tulule ja omakapitalile. Grupi riskijuhtimise on kaasatud kõik selle töötajad.

Peamiste riskikategooriatena oleme määratlenud: teenuste osutamise seotud riskid (sealhulgas likviidsusrisk, valuutarisk, toorme/varude hinna risk), strateegilised riskid (konkurents ja ettevõtte maine), tegevusriskid (sh juriidiline risk, infotehnoloogiline risk, protseduuririsk, personalirisk). Tavid grupi kõiki riske käsitletakse kolmel tasandil.

- Esimene tasand on klientidega otseselt kokku puutuvad töötajad ja esmatasandi juhid.
- Teine tasand on sõltumatud riski- ja vastavuskontrolli töötajad (hõlmab sise- ja enesekontrolli funktsioone).
- Kolmas tasand on siseauditi funktsioon, mis viib juhtimise ja sisekontrollide kohta läbi sõltumatuid perioodilisi analüüse.

Detailsem teave peamiste riskide kohta on toodud käesoleva aruande lisas 17 (Riskide hindamine).

Sotsiaalne vastutus

Nagu varasemalt mainitud, peab Tavid AS oma edu aluseks lisaks klientidega headele partnerlussuhete hoidmisele ka oma töötajate hoidmist ning väärtustamist. Kogu grupp tunneb sotsiaalset vastutust, väljendades seda keskmisest kõrgemate palkade maksmisega, arenguvõimaluste pakkumisega oma töötajatele ning liberaalse turumajanduse printsiipidel põhineva maailmavaate kultiveerimisega. Ettevõtte usub, et eelmainitu aitab ühiskonnal paremini funktsioneerida. Lisaks sellele julgustab ettevõtte oma töötajaid iseseisvalt mõtlema ja mitte alluma kõikidele õhtumaa ühiskonna peavoolu käitumisnormidele, mis pahatihti on tingitud ühiskonna keskmise intelligentsi langusest, samuti valitsevate egegoride liikmete ahnusest, populismist ja selgrootusest, aga mitte tervest mõistusest, headusest ja armastusest.

Tavid grupi töötajad ja tasustamispoliitika

Kogu grupi töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale riikide lõikes, kus grupp on esindatud, aastatel 2021 ja 2022 on esitatud järgnevalt.

	2022	2021
Bulgaaria	100	90
Taani	13	10
Soome	4	4
Läti	39	36
Norra	2	4
Poola	64	40
Rootsi	20	17
Eesti	45	48
Rumeenia	13	9
Ühendkuningriigid	1	1
Ungari	1	1
Serbia	2	0
Kokku	305	258

Tavid AS töötajate keskmine arv 2022. aastal oli 49 ja täistööajale teisendatud töötajate keskmine arv 43.

² Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara / lühiajalised kohustused

Tasustamise poliitika

Parimate töötajate leidmiseks ja nende hoidmiseks järgivad Tavid AS konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted üldist töö eest tasustamise põhimõtet, mille järgi ettevõtte töötajatele makstakse vähemalt 10-20% kõrgemat töötasu, kui seda tehakse samal positsioonil olevale töötajale sama regiooni tööjõuturul keskmiselt. Kõigi töötajate töötasu põhineb kindlaksmääratud töötasul, mis võib olla fikseeritud nii tunni- kui ka kuupalga põhisel. Kuupalgapõhiste töötajate töötasu sõltub töötaja individuaalsest panusest ja tööturu tingimustest. Nende töötajate lisatasu suurus, kelle töötasu koosneb tunnitasust ning muutuvast lisatasust, sõltub nii tööpanusest kui ka riigi keskmise palga tõusust. Viimase põhjal korreigeeritakse töötasusid kaks korda aastas. Juhtimisfunktsiooniga töötajate töötasu lisatasu sõltub ettevõtte majandustulemist ning seda mitte kindlaksmääratud algoritmi, vaid juhtkonna otsuse ja konkreetse olukorra põhjal.

2022. a töötasud

2022. aastal maksti töötajatele töötasudena välja 11,37 miljonit eurot ning tööjõumaksudena 2 miljonit eurot (2021. aastal vastavalt 7,97 miljonit eurot ja 1,46 miljonit eurot). Sealhulgas maksti 2022. aastal nõukogu liikmetele brutotasudena 118 tuhat eurot (2021. aastal 84 tuhat eurot), Tavid AS ning gruppi kuuluvate ettevõtete juhatustele 2,08 miljonit eurot (2021. aastal 1,46 miljonit eurot).

Grupi tegevusplaan

2022. aasta kujunes kogu grupile edukaks maailmas toimunud sündmuste ja kasvanud majandusliku ebastabiilsuse taustal. Väga paljud näevad kulda investeerimist kui kaitset ebakindlate aegade vastu ja varade väärtuse hoidjat. Vaatamata sellele, et maailmamajanduse olukorra paranemise väljavaated on ikka veel väga nõrkadel alustel ning ebakindlus kestab, ei looda me samasugust käibe kasvu järgnevatel perioodidel kui see oli aruandeaastal.

Kuna grupp on viimastel aastatel tugevalt laienenud geograafiliselt: Rumeeniasse, Ühendkuningriikidesse, Ungarisse, Serbiasse, Leetu, siis lähiaastate eesmärk on tugevdada oma positsiooni kõikidel olemasolevatel koduturgudel ning kasvatada kaubamärgi tuntust. Järgmise aasta tegevusplaanis on jätkuvalt oluline rõhuasetus internetikaubanduse arendamisele, seda nii infotehnoloogia kui ka kasutajamugavuse valdkonnas üle terve grupi. Lisaks on fookuses ettevõttesiseste erinevate valdkondade tööülesannete ja protseduuride tõhustamine infotehnoloogiliste lahenduste abil. Nendele uutele digitaalsetele lahendustele üleminekul peetakse oluliseks kõrgel tasemel stabiilsust ja infoturvet, et tagada oma klientide usaldus ja head pikaajalised suhted.

Olgugi, et kliimamuutuse ja keskkonnaga seonduvad riskid ja regulatsioonid ei mõjuta oluliselt konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete majandustulemusi lähitulevikus, ollakse kursis selle teema kasvava tähtsusega nii regulaatorite kui ka osade huvigruppide jaoks. Samuti tunnetab grupp oma rolli ühiskonnas ja mõju keskkonnale, väljendades seda nii oma igapäevaste valikute ja tegevuste kui ka oma töötajate, klientide ning koostööpartnerite kaudu, hoides fookuses jätkusuutlikku arengut, sealhulgas keskkonnasäästlikkust.

Kogu grupi jaoks on läbivalt oluline eesmärk inimeste teadvuse tõstmine investeringukulla osas.

Tavid AS nõukogu ja juhatuse liikmed

Nõukogu liikmed:

Meelis Atonen
Andrus Kalluste
Alar Tamming

Juhatuse liikmed:

Jüri Martin
Kuno Rääk

Kuno Rääk
Tavid AS konsolideerimisgrupi tegevjuht

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Raamatupidamise aastaaruande numbriline info on esitatud tuhandetes eurodes. Samuti on käesoleva aruande lahutamatuks osaks lisad lehekülgedel 17-42.

SISUKORD

<i>Lisa 1. Arvestuspõhimõtted</i>	<i>17</i>
<i>Lisa 2. Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja muudatused.....</i>	<i>23</i>
<i>Lisa 3. Grupi ettevõtete osaluste soetusmaksumused.....</i>	<i>23</i>
<i>Lisa 4. Lühiajalised finantsinvesteeringud.....</i>	<i>24</i>
<i>Lisa 5. Müügitulu kliendilepingutest.....</i>	<i>24</i>
<i>Lisa 6. Kulud</i>	<i>25</i>
<i>Lisa 7. Kinnisvarainvesteeringud, materiaalne põhivara ja kasutusõiguse varad</i>	<i>26</i>
<i>Lisa 8. Immateriaalne põhivara.....</i>	<i>28</i>
<i>Lisa 9. Varud.....</i>	<i>28</i>
<i>Lisa 10. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 11. Ettemaksed.....</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 12. Raha ja pangakontod</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 13. Tingimuslikud kohustised</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 14. Võlad tarnijatele, ettemaksed ja muud kohustised</i>	<i>30</i>
<i>Lisa 15. Maksuvõlad ja maksude ettemaks.....</i>	<i>30</i>
<i>Lisa 16. Finantsinstrumentide õiglane väärtus.....</i>	<i>31</i>
<i>Lisa 17. Riskide hindamine</i>	<i>32</i>
<i>Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega</i>	<i>37</i>
<i>Lisa 19. Aktsiakapital ja aktsionärid.....</i>	<i>38</i>
<i>Lisa 20. Tavid AS konsolideerimata põhjaruanded.....</i>	<i>39</i>
<i>Lisa 21. Bilansipäevajärgsed sündmused</i>	<i>42</i>

Konsolideeritud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
VARAD			
Põhivara			
Materiaalne põhivara	7	2 328	1 753
Kasutusõiguse varad	7	3 350	2 585
Immateriaalne põhivara	8	2 349	2 379
Pikaajalised nõuded	10	429	425
Kinnisvarainvesteering	7	265	265
Kokku põhivara		8 721	7 407
Käibevara			
Varud	9	50 296	39 839
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	10	2 184	1 878
Ettemaksed	11	288	236
Lühiajalised finantsinvesteeringud	4	222	323
Raha ja pangakontod	12	32 982	28 220
Kokku käibevara		85 972	70 496
KOKKU VARAD		94 693	77 903
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED			
Omakapital			
Aktsiakapital	19	1 000	1 000
Kohustuslik reserv		100	100
Realiseerimata valuutakursi kasum/-kahjum		79	-101
Eelmiste perioodide kasum		59 104	49 345
Aruandeaasta kasum		22 070	14 103
Kokku omakapital		82 353	64 447
Pikaajalised kohustised			
Pikaajalised kasutusõiguse kohustised	14, 17.3	2 260	1 784
Muud pikaajalised kohustised	14	0	301
Pikaajalised eraldised		144	144
Edasilükkunud ettevõtte tulumaks	14, 15	185	1 152
Kokku pikaajalised kohustised		2 589	3 381
Lühiajalised kohustised			
Lühiajalised laenud	14	1 000	0
Võlad tarnijatele ja ettemaksed	14, 15, 17.3	6 702	8 377
Lühiajalised kasutusõiguse kohustised	14	1 118	960
Muud lühiajalised kohustised		196	60
Lühiajalised eraldised		735	678
Kokku lühiajalised kohustised		9 751	10 075
Kokku kohustised		12 340	13 456
KOKKU OMAKAPITAL JA KOHUSTISED		94 693	77 903

Aruandes märgitud lisad on selle lahutamatuks osaks ning on esitatud käesoleva aruande lehekülgedel 17-42.

Konsolideeritud kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisad	2022	2021
Müügitulu kliendilepingutest	5	738 791	545 002
Muud äritulud		342	642
Müügikulud	6	-693 415	-513 506
Kasum/kahjum varude ümberhindlusest		3 063	2 124
Mitmesugused tegevuskulud	6	-8 381	-5 732
Tööjõukulud	6	-13 357	-9 424
Põhivara kulum ja väärtuse langus	7 ja 8	-1 995	-1 587
Muud ärikulud		-595	-1 183
Ärikasum		24 453	16 336
Intressitulud		1	1
Intressikulud		-55	-67
Muud finantstulud ja -kulud	6	174	-482
Kasum majandustegevusest		24 573	15 788
Tulumaks	15	-2 503	-1 685
Aruandeaasta kasum		22 070	14 103

Konsolideeritud koondkasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021
Aruandeaasta kasum	22 070	14 103
Muu koondkasum		
Realiseerimata kursivahed	180	-17
Kokku muu koondkasum	180	-17
Aruandeaasta koondkasum	22 250	14 086

Aruandes märgitud lisad on selle lahutamatuks osaks ning on esitatud käesoleva aruande lehekülgedel 17-42.

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisad	2022	2021
Rahavood äritegevusest			
Kasum enne maksustamist		22 070	14 103
<i>Korrigeerimised:</i>			
Põhivara amortisatsioon	7 ja 8	1 995	1 587
Kasum/kahjum põhivara mahakandmisest		15	-68
Nõuete ja ettemaksete allahindlus		60	320
Tulumaksukulu		2 503	1 685
Muud korrigeerimised		-440	277
<i>Muutused käibekapitalis:</i>			
Äritegevuse nõuete ja ettemaksete muutus		-418	-1 543
Äritegevuse kohustiste ja ettemaksete muutus		-2 900	5 834
Varude muutus		-10 457	-8 762
Tasutud ettevõtte tulumaks		-2 052	-1 861
Kokku rahavood äritegevusest		10 376	11 572
Rahavood investeeringutest			
Põhivara soetamine	7 ja 8	-1 416	-828
Finantsinvesteeringute müük		0	-145
Laekunud dividendid		40	26
Laekumised investeeringutest		0	66
Kokku rahavood investeeringutest		-1 376	-736
Rahavood finantseerimisest			
Saadud laenud		1 000	0
Kasutusõiguse kohustiste tasumine		-1 019	-973
Saadud sihtfinantseerimine		0	301
Kasutusõiguse kohustise intresside tasumine		-47	-40
Muude intresside tasumine		-8	-35
Väljamakstud dividendid	19	-4 344	-4 698
Kokku rahavood finantseerimisest		-4 418	-5 437
Kokku rahavood		4 582	5 399
Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses		28 220	22 838
Raha ja selle ekvivalentide muutus		4 582	5 399
Valuutakursi muutuste mõju		180	-17
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus		32 982	28 220

Aruandes märgitud lisad on selle lahutamatuks osaks ning on esitatud käesoleva aruande lehekülgedel 17-42.

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Aktsia- kapital *	Kohustuslik reserv- kapital	Realiseerimata valuutakursi kasum (kahjum)	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 31.12.2020	1 000	100	-84	54 043	55 059
Aruandeaasta kasum	0	0	0	14 103	14 103
Muu koondkasum	0	0	-17	0	-17
Koondkasum kokku	0	0	-17	14 103	14 086
Dividendid	0	0	0	-4 698	-4 698
Saldo 31.12.2021	1 000	100	-101	63 448	64 447
Aruandeaasta kasum	0	0	0	22 070	22 070
Muu koondkasum	0	0	180	0	180
Koondkasum kokku	0	0	180	22 070	22 250
Dividendid	0	0	0	-4 344	-4 344
Saldo 31.12.2022	1 000	100	79	81 174	82 353

*Lisainformatsioon aktsiakapitali kohta on esitatud lisas 19 (Aktsiakapital ja aktsionärid).

Aruandes märgitud lisad on selle lahutamatuks osaks ning on esitatud käesoleva aruande lehekülgedel 17-42.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1. Arvestuspõhimõtted

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Euroopa Liidus (EL) vastu võetud rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele (IFRS) ja nende tõlgendustele. Standardid on välja andnud Rahvusvaheline Raamatupidamisstandardite Nõukogu (IASB) ja tõlgendused Rahvusvaheline Finantsaruandluse Tõlgendamise Komitee (IFRIC). Standardid ja tõlgendused muutuvad grupi konsolideeritud finantsaruannetes kohustuslikuks pärast seda, kui EL on need vastu võtnud. Tavid AS-i konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kiidavad heaks nõukogu ja juhatus ning see esitatakse lõplikuks kinnitamiseks aktsionäridele. Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on kinnitatud 28. juunil 2023. Ettevõtte aktsionäridel on õigus raamatupidamise aastaaruannet mitte heaks kiita ning nõuda uue aruande koostamist. Raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes ning tabelites olev numbriline info täissummades.

Aruandev üksus

Tavid AS on registreeritud Eesti Vabariigis. Ettevõtte juriidiline aadress on Pärnu mnt 186, Tallinn 11314, Eesti. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta kohta. Aruanded koosnevad Ettevõtte ja tema tütarettevõtete andmetest (ettevõtte koos tütarettevõtetega on edaspidi nimetatud ka kui „grupp“ või „konsolideerimisgrupp“). Grupi peamiseks tegevusalaks on väärismetallide müük ning valuutavahetus.

Raamatupidamise aastaaruande esitus

Terviklik raamatupidamise aastaaruanne koosneb finantsseisundi aruandest, koondkasumiaruandest, omakapitali muutuste aruandest, rahavoogude aruandest ja lisadest. Grupp esitab koondkasumiaruande kahe aruandena. Eraldiseisev kasumiaruanne sisaldab kõiki tulu- ja kulukomponente, mille puhul konkreetne IFRS ei nõua või luba teisiti. Muud tulu- ja kulukomponendid kajastatakse muu koondkasumi all. Koondkasumiaruandes esitatakse kasumiaruandes kajastatud kasum või kahjum ja muu koondkasumi all kajastatud komponendid.

Arvestuspõhimõtete muudatused ja korrigeerimised

2020. aasta kolmandas kvartalis otsustas rahvusvahelise finantsaruandluse tõlgenduste komitee (IFRS Interpretations Committee, IFRIC) mitte aktsepteerida Eestis 20 aastat kehtinud edasilükkunud tulumaksu kajastamise loogikat, mistõttu kõik IFRS-i järgivad ettevõtted peavad kajastama finantsseisundi aruandes tulumaksukulu tuleviku dividendimaksetelt. Standardi IAS 12 paragrahv 39 järgi kajastab ettevõtte edasilükkunud tulumaksukohustise kõikide tütar-, sidus- ja ühisettevõtetele ning filiaalidesse tehtud investeeringutega seotud maksustavate ajutiste erinevuste puhul, välja arvatud juhul, kui: a) ettevõtte suudab kontrollida ajutise erinevuse tühistamise ajastamist; ja b) on tõenäoline, et ajutine erinevus ei tühistu lähimas tulevikus. Edasilükkunud tulumaksukohustist ei kajastata siis, kui investeering vastab mõlemale eespool märgitud kriteeriumile a) ja b). Kriteeriumi a) täitmiseks peab ettevõttel olema kontroll oma investeeringu üle. Kontroll eksisteerib üldjuhul tütarettevõtete ja filiaalide puhul. Kriteeriumi b) täitmiseks peab ettevõtte suutma näidata, et tekkinud ajutine erinevus ei tühistu lähitulevikus. Tühistumise all mõeldakse tehinguid nagu kasumi jaotamine, ettevõtte müük, likvideerimine või muud taolist. Lähitulevik ei ole standardis lahti seletatud, kuid levinud seisukoht on, et arvesse tuleks võtta 12 kuud alates aruandekuupäevast ja planeeritud tehinguid pärast seda kuupäeva. Tavid AS konsolideerimisgrupp kajastab tütarettevõtetest plaanitava dividendi võtmise kaasa arvatud tulumaksukohustise koheselt, mitte rakendades seda emaettevõtte kasumile.

Esitlusviisi muutus

Raamatupidamise aastaaruandes on muudetud 2021. aasta konsolideeritud rahavoogude esitlusviisi tasutud tulumaksu ning kasutusõiguse varade lisandumise ja kasutusõiguse kohustise tasumise kajastamisel. Selle tulemusel suurenes 2021. aasta äritegevusest saadud rahavood 667 tuhande võrra, investeeringutena väljamakstud rahavoogude summa (põhivara soetus) kahanes 323 tuhande võrra ning finantseerimisele kulunud rahavoo (kasutusõiguse kohustiste tasumine) kasvas 973 tuhande võrra.

Muutus 2021. aasta lisas 7 materiaalse põhivara vara kajastamine. 2021 aastal oli materiaalse põhivara hulgas (eraldi ridadel väljatooduna) kajastatud kasutusõigusega varadega seonduvad liikumised. Alates 01.01.2022 on kasutusõigusega varad välja toodud eraldi lisas 7.3.

Konsolideerimis põhimõtted, tütarettevõtete kajastamine

Tütarettevõtted on ettevõtted, mis on emaettevõtte kontrolli all. Tütarettevõtteid loetakse kontrolli all olevaks, kui emaettevõtte on kas otseselt või kaudselt võimeline kontrollima tütarettevõtte tegevust ja finantspoliitikat eesmärgiga saada tütarettevõtte tegevusest kasu. Konsolideeritud aruanded sisaldavad tütarettevõtte raamatupidamisaruandeid alates kontrolli saavutamise kuupäevast kuni kontrolli loovutamise kuupäevani. Konsolideeritud aruandes on rida-realt

konsolideeritud emaettevõtte kontrolli all olevate tütarettevõtete finantsnäitajad. Konsolideeritud aruannete koostamisel on elimineeritud kõik gruppi kuuluvate ettevõtete omavahelised tehingud, vastastikused saldod ja realiseerimata tehingud. Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruannetes, mis on esitatud konsolideeritud aastaaruande lisa 20 (Tavid AS konsolideerimata põhjaruanded), kajastatakse investeeringud tütarettevõtetesse soetusmaksumuses miinus vajadusel väärtuse vähenemisest tulenevad allahindlused.

Välisvaluutas fikseeritud vara ja kohustused ning tehingud

Emaettevõtte arvestus- ja esitusvaluuta on euro. Arvestusvaluuta all peetakse silmas ettevõtte rahavoogudes kasutatavat peamist valuutat. Muus valuutas peale arvestusvaluuta (välisvaluutas) tehtud tehingud kajastatakse algselt tehingupäeval kehtiva kursiga. Välisvaluutas kajastatud rahalised varad ja kohustused ning õiglasest väärtuses mõõdetavad välisvaluutas fikseeritud mitterahalised varad arvestatakse ümber bilansipäeval kehtiva kursi alusel. Kasumiaruande arvestatakse ümber aasta keskmise vahetuskursiga. Mitterahalised välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused, mida mõõdetakse õiglasest väärtuses, hinnatakse ümber arvestusvaluutasse, võttes aluseks Euroopa Keskpanga või selle puudumisel VM/Reutersi aktiivse turu valuutakursid, mis kehtivad õiglase väärtuse määramise päeval. Mitterahalisi välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustisi, mida ei kajastata õiglase väärtuse meetodil, bilansipäeval ümber ei hinnata, vaid kajastatakse jätkuvalt tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi alusel.

Finantsinstrumendid

Finantsinstrument on mis tahes vormis kokkulepe, mille tulemusena ühes ettevõttes tekib finantsvara ja teises finantskohustus või omakapitaliinstrument. Finantsvaraks loetakse raha, finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi. Finantsinstrumendid võetakse algselt arvele nende tehingupäeval (välja arvatud laenud ja nõuded, mis kajastatakse arvelduspäeval) soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või -kohustise eest makstud või saadud tasu õiglase väärtus. Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning finantsvaraga seotud riskid ja hüved. Finantskohustis eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsinstrumentide kajastamine

Standardi IFRS 9 kohaselt klassifitseeritakse finantsinstrumendid selle esmasel arvelevõtmisel ühte järgmistest kategooriatest:

- * korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad,
- * õiglasest väärtuses muutusega läbi muu koondkasumiaruande kajastatavad võlainstrumendid,
- * õiglasest väärtuses muutusega läbi muu koondkasumiaruande kajastatavad omakapitaliinvesteeringud,
- * õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad.

Nõuded ostjate vastu ja laenukohustused on kajastatud kui korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad, kuna antud instrumentide ärimudeliks on neid hoida eluea lõpuni ning koguda lepingulisi rahavoogusid (st koguda põhiosa- ja intressimakseid). Korrigeeritud soetusmaksumus leitakse efektiivse intressimäära meetodit kasutades.

Lühiajalised finantsinvesteeringud aktsiatesse on kajastatud õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande, kuna antud instrumente hoitakse väärtuse kasvu eesmärgil. Õiglase väärtuse hindamisel on aluseks finantsinvesteeringu turuväärtus bilansipäeval. Juhul kui õiglast väärtust ei olnud võimalik usaldusväärselt hinnata, olid lühiajalised finantsinvesteeringud kajastatud bilansis soetusmaksumuses.

Finantskohustised võetakse algselt arvele nende õiglasest väärtuses, mida on vajadusel korrigeeritud tehingukuludega, kui grupp ei ole määranud finantskohustuse kajastamist õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande. Järgnevalt kajastatakse finantskohustusi korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit, välja arvatud tuletiste ja finantskohustuste puhul, mida kajastatakse õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande. Kõik intressidega seotud kulud ja muutused instrumendi õiglasest väärtuses, kui on kohaldatav, on kajastatud kasumiaruande finantstuludes või -kuludes.

Finantsvarade väärtuse langus

Grupp kajastab finantsvarade väärtuse langust eeldatava krediitkajuhulga ulatuses. Eeldatava krediitkajuhulga näol on tegemist tõenäosusega kaalutud hinnangulise krediitkajuhulga. Krediitkajuhulga suurust mõõdetakse lepingukohaste grupile tasumisele kuuluvate rahavoogude ja grupile eeldatavalt laekuvate algse sisemise intressimääraga diskonteeritud rahavoogude vahena. Krediitkajuhulga mõõtmisel hinnatakse kõikide nõuete krediitkvaliteeti individuaalselt ning arvestatakse: a) raha ajaväärtust ning b) aruandekuupäeval kättesaadavat informatsiooni minevikus toimunud sündmuste, praeguste tingimuste ja tulevaste majandusprognoside kohta. Eeldatav krediitkajuhulga nõuetelt ostjate vastu leitakse lihtsustatud meetodit kasutades ning eeldatav krediitkajuhulga nõuetelt ostjate vastu on võrdne eluea krediitkajuhulga. Laenukohustuste ja muude nõuete puhul kajastatakse 12 kuu eeldatav krediitkajuhulga kui krediitrisk ei ole oluliselt suurenenud. Kui krediitrisk on pärast algset arvelevõtmist oluliselt suurenenud, siis kajastatakse eluea eeldatav krediitkajuhulga. Range krediitpoliitika tõttu ei olnud ettevõttel olulisi nõuete allahindlusi ei aruande- ega ka võrdlisperioodil.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk. Rahana on kajastatud ka finantsseisundi aruandepäevaks laekumata klientide poolt sooritatud kaardimaksed ja lühiajalised (kuni kolmekuulised) deposiidid.

Varud

IAS 2 reglementeerib varude kajastamist, kuid kuna Tavid AS äritegevus on käsitletav kui tegevus toormevarude kauplevahendajana (*broker-trader*), kelle peaeesmärk on füüsilise väärismetalli lühiajaline soetamine müügi eesmärgil, siis IAS 2 ei kohandu. Oma kasumi teenib kogu grupp peaaesjalikult *spread*'i tulust. Tavid AS arvepidamises on varud jaotatud kahte gruppi: toormevarud (kulla- ja hõbedatooted) ja muud varud. Toormevarud moodustavad enamuse Tavid AS grupi varudest ja nende puhul ei lähtuta IAS 2-st, vaid need kajastatakse õiglasest väärtuses vastavalt IFRS 13 põhimõtetele. Muud varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukulutustest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse ning nende varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit. Toormevarud kajastatakse bilansis nende õiglasest väärtuses miinus müügikulutused, muutusega läbi kasumiaruande. Investeeringukuld ja hõbe on kajastatud bilansis õiglasest väärtuses vastavalt Londoni Väärismetallibörsi (The London Bullion Market Association) noteeringutele ehk kasutatud on õiglasest väärtusesse hindamisel esimese taseme sisendit. Õiglase väärtuse muutuse kasum (kahjum) kajastatakse läbi kasumiaruande. Ettemaksed varude eest on kajastatud soetusmaksumuses.

Kinnisvarainvesteering

Kinnisvarainvesteering võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid kulutusi. Kinnisvarainvesteeringud, mille õiglast väärtust on võimalik usaldusväärselt hinnata mõistliku kulu ja pingutusega, kajastatakse pärast arvelevõtmist õiglasest väärtuses. Õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes. Kinnisvarainvesteeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata mõistliku kulu ja pingutusega ettevõtte välise sõltumatu hindaja poolt, kajastatakse soetusmaksumuses, ning nende osas teostatakse juhtkonnapoolne kaetava väärtuse test.

Materiaalne põhivara

Materiaalne põhivara, nagu seadmed ja tegevusotstarbeline kinnisvara, kajastatakse algselt nende soetusmaksumuses ja seejärel kajastatakse neid soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja võimalikud väärtuse langused. Kulu koosneb ostuhinnast või ostuhinna puudumise korral õiglasest väärtusest ning otseselt ostu sooritamiseks tehtud kulutustest. Kulumiarestus algab hetkest, kui vara on kasutusvalmis, ning see avaldatakse süstemaatiliselt iga koostisosa kasuliku eluea jooksul kuni selle hinnangulise jääkväärtuseni. Kulumiarestuse meetodina on kasutusel lineaarne meetod. Kasulikke eluigasid, jääkväärtusi ja kulumiarestuse meetodeid hinnatakse ja muudetakse vastavalt vajadusele iga bilansipäeval. Bilansilist jääkmaksumust testitakse väärtuse languse suhtes juhul, kui sündmuste või asjaolude põhjal võib eeldada, et kaetav väärtus on väiksem. Kaetav väärtus on vara müügiväärtus, millest on maha arvatud müügikulutused, või vara kasutusväärtus olenevalt sellest, kumb on suurem. Kui bilansiline jääkmaksumus on kaetavast väärtusest suurem, vähendatakse vara maksumust kaetava väärtuseni. Kogu konsolideerimisgrupis kasutusel olevad amortisatsiooninormid on järgmised:

Kontorid	3-5 aastat
Masinad ja seadmed	5 aastat
Muu põhivara	3-5 aastat

Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses ja seejärel soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja akumuleeritud väärtuse langus. Immateriaalse vara kasulik eluiga on kas piiratud või piiramatult. Piiratud kasuliku elueaga immateriaalsed varad amortiseeritakse nende kasuliku eluea jooksul ja kui täheldatakse asjaolusid, mis võivad viidata vara väärtuse langusele, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test. Kasulik eluiga ja amortisatsioonimeetod hinnatakse ümber ja vajadusel korrigeeritakse neid iga aruandeaasta lõpus. Arenduskulud, mille maksumust saab usaldusväärselt arvestada ja mille puhul on tõenäoline, et grupp saab varadega seotud tulevast majanduskasu, kapitaliseeritakse ja kajastatakse bilansis. Muul juhul kantakse arendusväljaminekud nende tekkimisel kuludesse. Kulumiarestuse meetodina on kasutusel lineaarne meetod ning konsolideerimisgrupis kasutusel olevad amortisatsiooninormid on järgmised:

Litsentsid ja load	3-5 aastat
Tarkvara ja programmid	5-10 aastat

Varade väärtuse vähenemine

Igal bilansipäeval hindab ettevõtte juhtkond, kas on märke, mis võiksid viidata vara väärtuse langusele. Juhul kui on kahtlusi, mis viitavad varaobjekti väärtuse langemisele alla tema bilansilise väärtuse, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test. Vara kaetav väärtus on võrdne kõrgemaga kahest näitajast: kas vara õiglasest väärtusest (miinus müügikulutused) või diskonteeritud rahavoogude põhjal leitavast kasutusväärtusest. Kui testimise tulemusena selgub, et vara kaetav väärtus on madalam tema bilansilisest väärtusest, hinnatakse põhivara objekt alla tema kaetava väärtuseni. Juhul kui vara väärtuse testi ei ole võimalik teostada üksiku varaobjekti suhtes, leitakse kaetav väärtus väikseima varade grupi (raha teeniva üksuse) kohta, kuhu see vara kuulub. Vara allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kui varem alla hinnatud varade kaetava väärtuse testi tulemusena selgub, et kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, siis tühistatakse varasem allahindlus ning suurendatakse vara bilansilist maksumust.

Rendiarvestus

Aruandekohuslane kui rentnik

Kuni 31.12.2021 kajastab ettevõtte oma finantsseisundi aruandes kasutusõiguse varasid ja rendikohustusi materiaalse põhivara koosseisus ning nendega seotud kohustisi kohustiste koosseisus. Alates 01.01.2022 on kasutusõiguse varad kajastatud ettevõtte põhivaras eraldi alagrupina. Rendiõiguse kohustiste kajastamises muudatusi ei toimunud. Kasutusõigusega varaks (*Right of Use Asset*) hinnatakse rendileping kui:

- see hõlmab konkreetset eraldiseisva olulise väärtusega vara;
- grupp saab selle vara kasutamisest majanduslikku kasu;
- grupil on õigus otsustada, kas ja kuidas seda vara kasutada;
- tegu on pikema kui 12-kuulise kohustisega.

Rendilepingu sõlmimise päeval kajastab ettevõtte selle kasutusõigusega vara (ROU Asset) ühelt poolt bilansis põhivarana ning teiselt poolt kohustisena. Vara võetakse arvele rendimaksete diskonteeritud väärtuses, lisaks kasutuselevõtmise otsesed kulud ning ka kasutamise lõppemisega seotud olulised kulud (nt demonteerimine). Seda põhivara kajastatakse vastavas põhivara grupis, amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ning vara elueaks on vara kasutusaeg.

Kasutusõiguse kohustis kajastatakse rendimaksete nüüdsväärtuses, kus diskontomäärana kasutatakse lepingus sätestatud määrat või sarnaste varaobjektide soetamisel saadavat alternatiivset laenamise intressimäära. Rendimaksete arvestamisel lähtutakse summast, mida ettevõtte on lepingujärgselt kohustus maksta ning ka optimaalsetest maksetest, mida ettevõtte plaanib tähtaegselt teha. Kasutusõiguse kohustise maksed kajastatakse bilansis vastavatel ridadel.

Rendilepingud, mis on sõlmitud ebaolulise väärtusega vara rendiks (arvutid, väikevahendid) või mis on lühemad kui 12 kuud ning millele kasutusõigusega vara definitsioon ei rakendu, kajastatakse jooksva perioodi rendikuludena kasumiaruandes.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Ettevõtte moodustab eraldisi nende kohustuste osas, mille realiseerumise aeg või summa pole kindlad. Eraldise suuruse ja realiseerumisaaja määramisel tugineb ettevõtte juhtkond või vastava ala ekspertide hinnangutele. Eraldis kajastatakse juhul, kui ettevõtte on enne bilansipäeva tekkinud juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, eraldise realiseerumine ressursside väljamineku näol on tõenäoline (üle 50%) ning eraldise suurus on usaldusväärselt määratav. Eraldise realiseerumisega kaasnevat kulutusi hinnatakse bilansipäeva seisuga ning eraldise suurust hinnatakse uuesti igal bilansipäeval. Tingimuslikeks kohustisteks klassifitseeritakse need kohustised, mille realiseerumise tõenäosus jääb alla 50% või mille suurus ei saa usaldusväärselt hinnata. Tingimuslike kohustiste üle peetakse arvestust finantsseisundi aruande väliselt, vt lisa 13 (Tingimuslikud kohustised).

Ettevõtte tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt maksustatakse dividendidena jaotatavat kasumit määraga 20/80 netodividendina väljamakstud summast. Kuni 31.12.2018 oli dividendi tulumaksumäär 20%. Alates 01.01.2018 saavad ettevõtted kasutada regulaarselt makstavatele dividendidele soodusmaksumäär 14% (14/86 netosummast). 14% soodusmaksumäärat sai kasutada alates 01.01.2019 makstavatele dividendidele, millest kolmandikule eelmisel majandusaastal makstud dividendidest osale rakendub soodusmaksumäär 14% ning ületatavale makstavale dividendide osale rakendub maksumäär 20%. 14% soodusmaksumäärat saab kasutada viimase kolme aasta keskmise väljamakstud dividendi summa ulatuses. Füüsilisele isikule väljamakseid tehes peetakse täiendavalt kinni 7%. Dividendidelt arvestatud ettevõtte tulumaks kajastatakse tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodi kasumiaruandes, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal dividendid välja makstakse. Maksustamissüsteemi omapärast lähtuvalt ei teki Eestis registreeritud ettevõtjatel varade ja kohustuste bilansiliste väärtuste ning maksubaasi ajutistest erinevustest tekkinud edasilükkunud tulumaksu varasid ega kohustusi.

Rahvusvahelise finantsaruandluse tõlgenduste komitee (IFRS Interpretations Committee, IFRIC) otsuse kohaselt peavad kõik IFRS-i järgivad ettevõtted kajastama finantsseisundi aruandes tulumaksukulu tuleviku dividendimaksetelt. Antud säte ei ole rakendatav emaettevõttele. Tütarettevõtete puhul leitakse edasilükkunud tulumaksuvara või -kohustis kõigi

bilansikuupäeval esinevate varade ja kohustiste maksustamisväärtuste ning raamatupidamisväärtuste ajutiste erinevuste vahel. Edasilükkunud tulumaks arvutatakse kehtivate või eeldatavalt kehtivate maksumääradega, mis on rakendatavad nendes perioodides, kui ajutised erinevused või maksukahjumid realiseeruvad. Edasilükkunud tulumaksuvarad ja -kohustised on tasaarveldatud ainult ühe grupi kuuluva äriühingu piires. Edasilükkunud tulumaksuvara esitatakse bilansis vaid juhul, kui prognoositavas tulevikus on tõenäoline edasilükkunud tulumaksuvaraga võrreldavas suuruses tulumaksukohustise tekkimine, mida saaks kasutada tasaarveldamiseks. Tulumaksuvarad ja -kohustised ning tulumaksukulud ja -tulud liigitatakse realiseerunud (tasumisele kuuluvaks) tulumaksuks ja edasilükkunud tulumaksuks. Tasumisele kuuluv ja edasilükkunud tulumaks kajastatakse kasumiaruande real „Tulumaks“.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate ettevõtete asukohamaade tulumaksumäärad riigiti 2022. aastal olid: Läti 20%, Bulgaaria 10%, Rootsi 22%, Soome 20%, Norra 22%, Poola 19%, Taani 22%, Rumeenia 16%, Ungari 9%, Serbia 15%, Ühendkuningriigid 19%. Samad määrad olid ka 2021. aastal.

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasnedä dividendide väljamaksmisega, on ära toodud aastaaruande lisades (lisa 13, Tingimuslikud kohustised).

Müügitulu kliendilepingutest

Grupil on kolm peamist tulugruppi:

- väärismetallide müük,
- valuutavahetuse kursist saadav tulu ja teenustasu,
- maksevahenduse teenustasud.

Kliendilepingud ning nendest tekkivad kohustused ja väärtuse määramise meetod on ühelaadsed, lihtsad ning selgepiirilised. Ettevõtte ei ole pikaajalisi müügilepinguid, ka ei ole kaupade ja teenuste ühtse pakettina müüki ning kõikide klientide lepingud on ühetaolised. Väärtused määratakse vastavalt turuhinnale. Tulu kajastatakse järgneva 5-astmelise mudeli järgi: 1) kliendilepingu identifitseerimine, 2) teostamiskohustuste identifitseerimine, 3) tehingutasu määramine, 4) tasu jagamine teostamiskohustustele ning 5) tulu kajastamine teostamiskohustuse täitmisel.

Tulu kajastatakse teostamiskohustuse täitmisel, st kauba kliendile üleandmisel või teenuse osutamisel. Kaup loetakse üle antuks ja teenus osutatuks, kui klient on omandanud kontrolli kauba või teenuse üle. Kaupade müügil toimub kontrolli üleandmine kindlal ajahetkel.

Õiglase väärtuse määramine

Õiglase väärtus on hind, mis saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel hindamiskuupäeval turuosaliste vahelises tavapärase tehingus. Õiglase väärtuse mõõtmine toimub eeldusel, et vara müügi või kohustise üleandmise tehing toimub kas vara või kohustise põhiturul või põhituru puudumisel vara või kohustise jaoks soodsaimal turul. Kõnealune põhi- või soodsaim turg peab olema grupi jaoks ligipääsetav. Vara või kohustise õiglast väärtust hinnatakse eelduste põhjal, mida turuosalised vara või kohustise hinna määramisel kasutaksid, eeldades et turuosalised tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides. Grupp kasutab õiglase väärtuse mõõtmisel meetodeid, mis on antud tingimustes asjakohased ja mille kasutamiseks eksisteerib piisavalt andmeid, et hinnata õiglast väärtust, maksimeerides asjakohaste jälgitavate sisendite kasutamist ja minimeerides mittejälgitavate sisendite kasutamist.

Kõik varad ja kohustised, mis on hinnatud õiglasesse väärtusesse või mille õiglased väärtused on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud, on klassifitseeritud vastavalt alltoodud õiglase väärtuse hierarhiale, mis põhineb madalaima taseme sisendil, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna:

- tase 1 — noteeritud (korrigeerimata) turuhinnad aktiivsel turul identsetele varadele ja kohustistele;
- tase 2 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse mõõtmise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid on otseselt või kaudselt jälgitavad, näiteks intressimäärad, volatiilsus.
- tase 3 — hindamistehnikad, mille puhul õiglase väärtuse mõõtmise seisukohalt olulised madalaima taseme sisendid ei ole jälgitavad. Näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod, opsioonide hindamismeetod ja teised hindamismeetodid.

Grupp hindab iga aruandeperioodi lõpul, kas varad ja kohustised, mis esinevad raamatupidamise aastaaruandes perioodide lõikes korduvalt, vajavad tasemete vahel ümberklassifitseerimist (toetudes madalaimale sisendile, mis on oluline õiglase väärtuse mõõtmisele tervikuna). Õiglase väärtuste avalikustamise lihtsustamiseks on grupp klassifitseerinud varad ja kohustised vastavalt nende iseloomule, omadustele ja nendega kaasnevale riskidele ning eelpool esitatud õiglase väärtuse hierarhia tasemetele.

Oma igapäevaste tehingute kajastamisel kasutab ettevõtte WM/Reutersi aktiivse turu hindasid (tase 1), mida ettevõtte saab Refinitive Ltd-lt digitaalsel teel ning mille põhjal värskendatakse oma süsteemides infot vähemalt iga 10 minuti järel. Perioodi

lõpu ümberhindluste kajastamisel kasutatakse valuutade puhul Euroopa Keskpanga hindasid ning kulla ja hõbeda puhul London Bullion Market Association'i avalikult esitatud turuhindasid.

Välismaiste tütarettevõtete finantsnäitajad

Välismaal asuvate tütarettevõtete konsolideerimiseks arvestatakse nende aruanded nende arvestusvaluutast ümber emaettevõtte esitusvaluutasse. Kui välismaise majandusüksuse arvestusvaluuta ei lange emaettevõtte esitusvaluutaga kokku, siis kasutatakse välisvaluutas koostatud aruannete ümberarvestusel järgmisi valuutakursse:

- (a) kõik varade ja kohustiste kirjed hinnatakse ümber bilansipäeva Euroopa Keskpanga kursi alusel;
- (b) tulud ja kulud, muud omakapitali muutused ning rahavood hinnatakse ümber nende tekkimise päeva kursiga või perioodi kaalutud keskmise kursiga.

Aruannete ümberarvestusest tekkinud vahed kajastatakse konsolideeritud bilansis omakapitali kirjel „Realiseerimata kursivahed“.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil. Äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud puhaskasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustiste saldode muutused. Investeeringis- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva, 31. detsembri 2022 ja aruande koostamise kuupäeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Seotud osapoolte avalikustamise põhimõtted

Seotud osapooltena on käsitletud järgmised isikud ja majandusüksused:

1. Isik või selle isiku lähedased pereliikmed, kui:
 - a) omab/omavad Tavid AS üle kontrolli või ühist kontrolli;
 - b) omab/omavad märkimisväärset mõju Tavid AS üle;
 - c) on Tavid AS tütarettevõtte või Tavid AS juhtkonna üks võtmeisik;
2. Majandusüksus, kui kehtib üks järgmistest tingimustest:
 - a) on sama konsolideerimisgrupi liikmed;
 - b) majandusüksuse üle omab kontrolli või ühist kontrolli punktis 1 määratletud isik;
 - c) punkti 1 alapunktis a määratletud isik omab märkimisväärset mõju majandusüksuse üle või on majandusüksuse (või majandusüksuse emaettevõtte) juhtkonna üks võtmeisik.

Uued standardid ja tõlgendused

2022. vastuvõetud standardid ja nende mõju

Uutel või muudetud IFRS-idel või tõlgendustel, mis on jõustunud 2022. aastal, puudub või oli ebaoluline mõju grupi finantsseisundile, tulemustele, rahavoogudele või avalikustatud teabele.

- **Iga-aastased IFRS-i edasiarendused 2018–2020** (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2022 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine)
- **Standardi IFRS 16 muudatus „COVID-19-ga seotud rendihinna alandamine pärast 30. juunit 2021“** (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. aprillil 2021 või hiljem.)

Väljaantud, kuid veel jõustumata nõuded

Käesoleva majandusaastaaruande koostamise hetkel on IASB avalikustanud uued standardid, tõlgendused ja muudatused, mis 31. detsembril 2022 lõppenud aruandeperioodile veel ei kohaldunud ja seetõttu pole neid käesoleva konsolideeritud aruande koostamisel rakendatud. Grupp kavatseb neid kohaldumise korral rakendada siis, kui need jõustuvad.

- **Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused** (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.)
- **Standard IFRS 17 „Kindlustuslepingud“** (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse edasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine.)

- **Standardi IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“** muudatused (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)
- **Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused** (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine.)
- **Standardi IFRS 16 muudatused „Rendikohustis müügi-tagasirendi tehingu puhul“** (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem.)
- **Standardi IAS 1 muudatused „Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks“** (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem.)

Grupi esialgsel hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel grupi raamatupidamise aruandele mõju või on see ebaoluline.

Lisa 2. Olulised raamatupidamislikud hinnangud ja muudatused

Vastavalt rakendatavatele IFRS standarditele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitamisel langetada juhtkonnal otsuseid ning anda hinnanguid, mis mõjutavad kajastatud varade ja kohustiste väärtusi tingimuslike varade ja kohustuste kajastamist bilansipäeva seisuga ning aruandlusperioodil kajastatud tulusid ja kulusid. Nimetatud otsuseid ja hinnanguid teeb ettevõtte juhtkond järjepidevalt, toetudes seejuures oma varasemale kogemusele ja konservatiivsuspriinitsiibile.

Nõuete väärtuse langus

Grupp kajastab finantsvarade väärtuse langust eeldatava krediitkajuhul ulatuses. Eeldatava krediitkajuhul näol on tegemist tõenäosusega kaalutud hinnangulise krediitkajuhuga. Krediitkajuhul suurust mõõdetakse lepingukohaste grupile tasumisele kuuluvate rahavoogude ja grupile eeldatavalt laekuvate algse sisemise intressimääraga diskonteeritud rahavoogude vahena. Lisainfo toodud lisa 1 (Arvestuspõhimõtted). Ettevõtte üldine krediitiriski poliitika näeb ette, et krediitimüüki grupivälistele ettevõtetele ei võimaldata, millest tulenevalt on suhteliselt väike nõudekajuhude tekkimise tõenäosus. Antud laenu puhul rakendatakse mudelit, millega hinnatakse, kas krediitirisk on oluliselt kasvanud või mitte.

Varude kajastamine õiglasel väärtusel

Konsolideerimisgrupi toormevarud on kajastatud õiglasel väärtusel. Juhtkonna hinnangul on Tavid AS äritegevus käsitletav kui tegevus toormevarude kaupleva vahendajana (*broker-trader*), kelle peaeesmärk on füüsilise väärismetalli lühiajaline soetamine müügi eesmärgil ning seega kajastatakse varusid õiglasel väärtusel. Varude õiglasel väärtusesse hindamisel kasutatakse hindamismeetodite hierarhia esimese taseme sisendeid ehk on olemas aktiivsel turul noteeritud hind. Selleks kasutatakse LBMA (London Bullion Market) hindasid. Vt lisa 1. Arvestuspõhimõtted, lõik Varud.

Ettevõttesiseselt arendatud tarkvara kapitaliseerimine

Ettevõtte juhtkond eristab tarkvaraga seotud kulude kajastamisel uurimis- ja arendusfaasi ning otsus arenduskulude kapitaliseerimiseks vajab juhtkonna hinnangut. Peale kapitaliseerimist jälgib juhtkond immateriaalse põhivara kajastamisnõuetele vastavust ning indikatsioone mahakandmise vajaduse tekkeks.

Amortiseeritava põhivara kasulik eluiga

Ettevõtte juhtkond hindab vähemalt kord majandusaasta jooksul amortiseeritavate põhivarade kasuliku eluiga.

Kinnisvarainvesteeringu õiglane väärtus

Lähtudes kaasnevate rahaliste ja ajaliste kulude mõistlikkusest, siis kinnisvara õiglase väärtuse määramisel ei ole tavapärastel kasutatud sõltumatu eksperdi hinnangut. Kõik Tavid AS tehingud kinnisvaraga on toimunud sõltumatute osapoolte vahel ning lähtutakse turuhinnast. Kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtuse hindamisel lähtutakse juhtkonna hinnangust, mis omakorda baseerub hetke turuhindade monitooringul.

Lisa 3. Grupi ettevõtete osaluste soetusmaksumused

Tavid AS-i tütarettevõtted, nende osaluste soetusmaksumus (tuhandetes eurodes) ja osaluse suurus tütarettevõtte omakapitalis on loetletud alljärgnevas tabelis.

Tütarettevõtte	Asukoha riik	Osaluse soetusmaksumus (tuhandetes eurodes)	Osalus seisul 31.12.2022	Osalus seisul 31.12.2021
TavexWise AS	Eesti	500	100%	100%
Tavex OY	Soome	67	100%	100%

Tavex AB	Rootsi	10	100%	100%
Tavex AS*	Norra	1 021	100%	100%
Tavex Gull og Sølv AS	Norra	12	100%	100%
Tavex A/S	Taani	67	100%	100%
Tavex SIA	Läti	36	100%	100%
Tavex Sp. z o.o	Poola	71	100%	100%
Tavex EOOD**	Bulgaaria	26	100%	100%
Tavex Gold S.R.L	Rumeenia	10	100%	100%
Tavex Exchange S.R.L	Rumeenia	110	100%	100%
Tavex Gold Ltd	Ühendkuningriigid	231	100%	100%
Tavex Kft	Ungari	113	100%	100%
Tavex Zlato&Srebro d.o.o.	Serbia	5	100%	0%

Kokku 31.12.2022 seisu osaluste väärtus **2 279**

*Investeering ettevõttesse Tavex AS (Norra) hinnati 2021. aastal 318 tuhande euro võrra alla seoses tütarettevõtte kahjumiga. 2022.a suutis ettevõtte taas teenida kasumit ning seisul 31.12.2022 korrigeeriti investeeringut 72 tuhande võrra üles.

**Tavex EOOD tegutseb lisaks Bulgaariale ka Rumeenias läbi püsiva tegevuskoha, omades seal filiaali.

2022. aasta lõpuks oli neljas grupi ettevõttes omakapital alla aktsia- või osakapitali nimiväärtust: Tavex AS (Norra), Tavex Gold Ltd, Tavex Gold SRL ja Tavex Kft. Tavex AS (Norra) puhul oli tegu 2021. a tegevuskahjumiga ja ettevõtte tegevuse planeeritava lõpetamisega ning investeering sellesse ettevõttesse hinnati alla juba 2021. aastal ning korrigeeriti 2022. Kuna ülejäänute puhul on tegu alles alustavate ettevõtetega, siis teostati nende investeeringute kaetava väärtuse test, mis ei andnud põhjust nende investeeringute allahindamiseks emaettevõttes. Maksimaalne võimalik kahjum nende investeeringute allahindlusest oleks olnud 197 tuhat eurot.

Lisa 4. Lühiajalised finantsinvesteeringud

Lühiajalise finantsinvesteeringuna on kajastatud investeeringud Kasahstani ettevõtete aktsiatesse ning ettevõttesse Compass Pathways Ltd. Investeeringute õiglasesse väärtusesse hindamisel on kajastatud esimese taseme sisendit: aktiivsel turul noteeritud konkreetsete aktsiate hinnad. JSC Kazzinc (alates aastast 2009) on kajastatud soetusmaksumuses (väärtust mõjutab KZT kursimuutus), kuna õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata (kasutatud on kolmanda taseme sisendit).

(tuhandetes eurodes)	31.12.2022		31.12.2021	
Aktsiad õiglasest väärtuses	Kogus	Väärtus	Kogus	Väärtus
JSC Kazkommertsbank (lihtaktsia)	73 080	20	73 080	27
JSC Kazakhtelecom (lihtaktsia)	541	33	541	39
JSC Kazakhtelecom (eelisaktsia)	1 348	65	1 348	69
CNPS-Aktobemunaigas (lihtaktsia)	143	0	143	0
Compass Pathways PLC	5 880	44	5 880	114
Forex positsioonid õiglasest väärtuses		29		46
Aktsiad soetusmaksumuses				
JSC Kazzinc	3 514	31	3 514	28
Kokku investeeringute väärtus		222		323

Lisa 5. Müügitulu kliendilepingutest

Grupi müügitulu jagunemine tegevusalade lõikes 2022. ja 2021. aastal on esitatud järgnevas tabelis.

(tuhandetes eurodes)	2022	2021
Kasumina kajastatud tulud		
Valuuta ostu ja müügi kasum ja teenustasud	15 744	7 616
Müügihinnas kajastatud tulud		

Investeeringukulla müük	666 584	491 317
Hõbeda müük	38 538	30 918
Ehtekulla ja -hõbeda edasimüük sulatusse	15 819	13 340
Maksevahendusteenus*	838	599
Muud teenused	343	273
Muud kaubad	925	939
Kokku müügihinnas kajastatud tulud	723 047	537 386
Kokku müügitulu kliendilepingutest	738 791	545 002

*2022. aastal sisaldas maksevahendusteenus gruppi kuuluva ettevõtte TavexWise AS kaudu klientidele osutatud teenust summas 639 tuhat eurot ning 2021. aastal 450 tuhat eurot.

Grupi müügitulu jagunemine riigiti 2022. ja 2021. aastal müügi lähtekoha järgi.

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2022	2021
Müügid Euroopa Liidus:		
Eesti	163 594	115 464
Soome	12 240	12 175
Läti	49 026	20 824
Rootsi	48 172	38 548
Bulgaaria	149 188	110 071
Taani	26 072	23 502
Poola	223 070	205 274
Rumeenia	24 065	620
Ungari	3 647	454
Kokku müügid Euroopa Liidus	699 074	526 932
Müügid mujal:		
Norra	19 726	17 998
Ühendkuningriigid	12 231	72
Serbia	7 760	0
Kokku müügid mujal	39 717	18 070
Kokku müügitulud	738 791	545 002

Lisa 6. Kulud

6.1. Müüdnud kauba kulu

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2022	2021
Investeeringukuld	-639 948	-472 472
Ehtekuld ja -hõbe sulatusse	-15 511	-12 762
Hõbe	-35 322	-26 514
Muud kaubamüügi kulud	-2 634	-1 758
Kokku müüdnud kauba kulu	-693 415	-513 506

6.2. Mitmesugused tegevuskulud

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2022	2021
Müügikontorite halduskulud	-1 759	-1 645
Väikevahendid ja IT tehnika	-1 304	-746
Turunduskulud	-1 701	-1 043
Transpordi ja lähetuskulud	-523	-396
Raamatupidamine ja konsultatsioonid	-1 120	-669
Töötajate koolitus ja personalikulud	-239	-158

Pankade teenustasud	-348	-408
Maksukulud (sh tagastamatu sisendkäibemaks)	-920	-89
Muud erinevad tegevuskulud	-467	-577
Kokku mitmesugused tegevuskulud	-8 381	-5 732

6.3. Kasutusrent ja rendilepingud

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2022	2021
Rendikulu	-1 167	-976

Grupp rendib kasutusrendi tingimustel büroo- ja klienditeeninduse ruume. Vastavalt lepingutele on siin kajastatud tähtajatute ja tähtajaliste rendilepingute võimalikud ülesütlemise tähtajad 3-6 kuud ning ettevõtte juhtkonnal puudub kindlus nende pikemaajaliseks rentimiseks kui järgmised 12 kuud, mistõttu IFRS 16 reeglid ei rakendu. Lepingute ennetähtaegse lõpetamise korral lähtutakse kehtivatest seadustest, eraldi leppetrahve ei ole määratud. 2023. aasta prognoositav kasutusrendi kulu oodatakse jäävat samale tasemele 2022. aastaga. Rendilepingute kohta, mis on kajastatud ettevõtte finantsaruannetes kasutusõiguse vara ning kohustisena, on kajastatud alapunktis 7.3 (Kasutusõiguse varad).

6.4. Tööjõukulud

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2022	2021
Palgakulu	-11 371	-7 966
Sotsiaalmaksud	-1 986	-1 458
Tööjõukulud kokku	-13 357	-9 424
Aruandeaasta keskmine töötajate arv (taandatuna täistööajale)	305	258
Sealhulgas ettevõtete juhatuste ning nõukogu liikmete arv	18	14
Grupi ettevõtete juhatuste ja nõukogude brutotasud koos sotsiaalmaksuga	-2 412	-1 753
Tavid AS juhatuse lahkumishüvituse eraldis (moodustatud 2013, pikaajaline)	128	128

6.5. Muud finantstulud ja -kulud

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2022	2021
Kahjum valuuta ümberhindlusest	169	-394
Saadud dividendid	40	26
Investeeringute allahindlus	-165	-115
Muud finantstulud ja -kulud	130	1
Kokku muud finantstulud ja -kulud	174	-482

Lisa 7. Kinnisvarainvesteeringud, materiaalne põhivara ja kasutusõiguse varad

7.1. Kinnisvarainvesteeringud (õiglasel väärtusel)

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Maa ja ehitised
Õiglane väärtus 31.12.2021	265
Õiglane väärtus 31.12.2022	265

Aruandeaastal ei ole õiglase väärtuse määramisel kasutatud sõltumatu eksperdi hinnangut. Tehingud on toimunud sõltumatute osapoolte vahel. Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud Tallinnas asuv kinnistu ning selle õiglane väärtus on juhtkonna hinnangul ligilähedane tema soetusmaksumusele. Õiglasel väärtusel hindamisel on kasutatud kolmanda taseme sisendit 2023. aasta esimeses pooles.

7.2. Materiaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)

	Masinad ja seadmed	Müügi- kontorid	Muu põhivara	Põhivara ettemaksed	Kokku
Soetusmaksumuses					
31.12.2020	427	814	1 560	193	2 994
Soetused	73	249	340	-193	469
Mahakandmised	-27	-53	-180	0	-260
31.12.2021	473	1 010	1 720	0	3 203
Soetused	60	262	703	105	1 130
Mahakandmised	-5	-51	-167	0	-223
31.12.2022	528	1 221	2 256	105	4 110
Akumuleeritud kulum ja allahindlused					
31.12.2020	-267	-187	-802	0	-1 256
Perioodi kulum	-59	-112	-220	0	-391
Mahakandmised	23	0	174	0	197
31.12.2021	-303	-299	-848	0	-1 450
Perioodi kulum	-117	-124	-304	0	-545
Mahakandmised	48	13	147	0	208
Amortisatsiooni reserv	5	0	0	0	5
31.12.2022	-367	-410	-1 005	0	-1 782
Jääkväärtus					
31.12.2020	160	627	758	193	1 738
31.12.2021	170	711	872	0	1 753
31.12.2022	161	811	1 251	105	2 328

7.3. Kasutusõiguse varad

Grupi kasutuses olevates kõikidest müügipunktidest ja kontoritest kümne puhul on selle rendileping kajastatud käesolevas aruandes kasutusõiguse varana. Vastavate rendilepingute tähtajad on 1-5 aastat. Kasutusõiguse varade jääkväärtus seisul 31.12.2022 oli summas 3,35 miljonit eurot ning vastavate varade kohustisena on kajastatud kohustusi summas 3,38 miljonit eurot, millest 1,12 miljonit on kajastatud lühiajalise ning 2,26 miljonit pikaajalise kasutusõiguse kohustisena.

(tuhandetes eurodes)

	Müügi- kontorid	Kokku
Soetusmaksumuses		
31.12.2020	5 092	5 092
Lisandumised	323	323
Mahakandmised	-514	-514
31.12.2021	4 901	4 901
Lisandumised	1 678	1 678
Mahakandmised	-79	-79
31.12.2022	6 500	6 500
Akumuleeritud kulum ja allahindlused		
31.12.2020	-1 696	-1 696
Perioodi kulum	-849	-849
Mahakandmised	229	229
31.12.2021	-2 316	-2 316

Perioodi kulum	-981	-981
Mahakandmised	79	79
Muud korrigeerimised	68	68
31.12.2022	-3 150	-3 150
Jääkväärtus		
31.12.2020	3 396	3 396
31.12.2021	2 585	2 585
31.12.2022	3 350	3 350

Lisa 8. Immateriaalne põhivara

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Litsentsid ja load	IT tarkvara	Lõpetamata IT arendus	Kokku
Soetusmaksumuses				
31.12.2020	50	3 310	0	3 360
Soetused	39	2	319	360
Mahakandmised	-14	0	0	-14
Kursivahed	-1	0	0	-1
31.12.2021	74	3 312	319	3 705
Soetused	0	605	-319	286
Mahakandmised	-17	0	0	-17
31.12.2022	57	3 917	0	3 974
Akumuleeritud kulum ja allahindlused				
31.12.2020	-29	-958	0	-987
Perioodi kulum	-42	-305	0	-347
Mahakandmised	9	0	0	9
Kursivahed	-4	3	0	-1
31.12.2021	-66	-1 260	0	-1 326
Perioodi kulum	-4	-312	0	-316
Mahakandmised	17	0	0	17
31.12.2022	-53	-1 572	0	-1 625
Jääkväärtus				
31.12.2020	28	2 079	0	2 107
31.12.2021	21	2 352	0	2 373
31.12.2022	4	2 345	0	2 349

Lisa 9. Varud

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2022	31.12.2021
Investeeringukuld	41 919	24 693
Hõbe	4 096	2 326
Sulatusse edasimüügiks kokkuostetud ehtekuld ja -hõbe	1 149	1 346
Väärismetallist muud mündid ja kaubad	176	193
Ettemaksed varude eest	2 956	11 281
Kokku varud	50 296	39 839

Investeeringukuld ja hõbe on kajastatud bilansis õiglasest väärtuses vastavalt Londoni Väärismetallibörsi (The London Bullion Market Association) noteeringutele ehk õiglasest väärtusesse hindamisel on kasutatud esimese taseme sisendit.

Lisa 10. Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded

Laekumata nõuete õiglasesse väärtusesse hindamisel on kasutatud kolmanda taseme sisendit. Vt lisa 16 (Finantsinstrumentide õiglane väärtus).

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
Nõuded klientide vastu*		584	1 338
Ettemakstud maksud	15	1 426	248
Muud nõuded		603	560
<i>Sealhulgas:</i>			
<i>Pikaajalised laenuõuded</i>		157	157
<i>Lühiajalised deposiidid **</i>		8	8
<i>Pikaajalised deposiidid**</i>		272	268
<i>Mitmesugused nõuded</i>		166	284
Kokku laekumata nõudeid		2 613	2 303
<i>Sealhulgas:</i>			
<i>Lühiajalised (laekuvad ühe aasta jooksul):</i>		2 184	1 878
<i>Pikaajalised nõuded (laekuvad 1-5 a jooksul):</i>		429	425

*Nõuded ostjate vastu laekuvad tavapäraselt ühe nädala jooksul.

**Deposiidid vabanevad rendilepingute lõpetamise järgselt.

Aruandeaastal hinnati lootusetuks nõudeks kokku nõudeid summas 60 tuhat eurot (kajastatud kasumiaruandes muud ärikulude grupis). Seisuga 31.12.2022 ei ole grupil olulisi üle tähtaja nõudeid ega märkimisväärset oodatavat krediidikahju.

Lisa 11. Ettemaksed

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2022	31.12.2021
Ettemaksud	192	122
Muud ettemakstud kulud	96	114
Kokku ettemaksud	288	236
<i>Sealhulgas lühiajalised (kuni 1 a):</i>	288	236

Lisa 12. Raha ja pangakontod

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2022	31.12.2021
Sularaha		
Sularaha, eurodes	3 626	3 761
Sularaha, valuutas	15 313	12 808
Raha pankades		
Raha pankades, eurodes	5 851	3 517
Raha pankades, valuutas	7 454	8 037
Laekumata kaardimaksed	105	91
Raha teel	633	6
Kokku raha ja pangakontod	32 982	28 220

Lisa 13. Tingimuslikud kohustised

Grupi jaotamata kasum seisuga 31.12.2022 moodustas 81,17 miljonit eurot (2021. aastal 63,45 miljonit eurot). Maksimaalne võimalik tulumaksukohustise summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 16,23 miljonit eurot (2021. aastal 12,69 miljonit eurot), seega netodividendidena oleks võimalik välja maksta 64,94miljonit eurot (2021. aastal 50,76 miljonit eurot). Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustise arvestamisel on lähtutud eeldusest, et

jaotatavate netodividendide ja 2022. aasta kasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksu kulu summa ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit seisuga 31.12.2022.

Lisa 14. Võlad tarnijatele, ettemaksed ja muud kohustised

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
Võlad tarnijatele		2 062	3 720
Viitvõlad töötajatele		714	759
Maksudkohustised	15	1 185	1 151
Edasilükkunud ettevõtte tulumaks (lühiajaline)	15	1 418	0
Edasilükkunud ettevõtte tulumaks (pikaajaline)	15	185	1 152
Lühiajalised laenu finantsasutustelt		1 000	0
Klientide ettemaksed*		1 142	2 468
Viitkohustised		181	279
Lühiajalised kasutusõiguse kohustised		1 118	960
Pikaajalised kasutusõiguse kohustised		2 260	1 784
Tulu sihtfinantseerimisest		0	301
Kokku võlad ja ettemaksed		11 265	12 574
<i>Sealhulgas:</i>			
<i>Lühiajalised, kuni 1 aasta:</i>		<i>8 820</i>	<i>9 337</i>
<i>Pikaajalised, 1-5 aastat:</i>		<i>2 445</i>	<i>3 237</i>

*Klientidelt saadud ettemaksete all on kajastatud raha, mis on grupile kantud klientide poolt (lepingulised kohustused) neile esitatud pakkumuste alusel. 2023. a alguses on samas summas klientide tellimused täidetud.

Lisa 15. Maksuvõlad ja maksude ettemaks

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2022	31.12.2021
Maksuvõlad		
Sotsiaalmaks	305	279
Ettevõtte tulumaks	370	302
Edasilükkunud ettevõtte tulumaks* (lühiajaline)	1 418	0
Edasilükkunud ettevõtte tulumaks (pikaajaline)	185	1 152
Töötuskindlustus	4	4
Kogumispension	77	7
Üksikisiku tulumaks	214	258
Käibemaks	213	300
Muud maksud	2	1
Kokku maksuvõlad	2 788	2 303
<i>Sealhulgas:</i>		
<i>Lühiajalised, kuni 1 aasta:</i>	<i>2 603</i>	<i>1 151</i>
<i>Pikaajalised, 1-5 aastat:</i>	<i>185</i>	<i>1 152</i>
Maksude ettemaksed	31.12.2022	31.12.2021
Ettevõtte tulumaks	538	148
Käibemaks	422	242
Muude maksude ettemaks	466	15
Kokku maksude ettemaksed	1 426	405

Eesti ettevõtted tasuvad tulumaksu alles pärast dividendide väljamaksmist. Maksimaalne võimalik tulumaksukulu, mis võib kaasneeda kogu Grupile jääva kasumiosa väljamaksmisel dividendidena, on hinnanguliselt 16,23 miljonit eurot (vt lisa 13, Tingimuslikud kohustised).

*Sisaldab ettevõtte tulumaksu kohustist, mis on arvestatud vastavalt rahvusvahelise finantsaruandluse tõlgenduste komitee (IFRS Interpretations Committee, IFRIC) otsusele, mille järgi alates 2020. aastast kõik IFRS-i järgivad ettevõtted peavad kajastama finantsseisundi aruandes tulumaksukulu tuleviku dividendimaksetelt. Tavid AS konsolideerimisgrupis tähendab see kahe tütarettevõtte, Tavex SIA Lätis ja TavexWise AS Eestis kasumilt edasilükkunud tulumaksukohustise ja -kulu arvestamist. Seisul 31.12.2022 oli Tavex SIA jaotamata kasumilt arvestatud ja finantsaruannetes kajastatud tulumaksukohustuse summa 346 tuhat ning TavexWise AS-lt summas 781 tuhat eurot, kokku 1,127 miljonit. Kuna suure tõenäosusega järgmise 12 kuu jooksul kuulub see maks tasumisele, on see kajastatud lühiajalise kohustisena.

Lisa 16. Finantsinstrumentide õiglase väärtus

Vastavalt IFRS reeglitele tuleb avalikustada ettevõtte õiglasesse väärtusesse hinnatud finantsvarade hindamise juures kasutatud meetodi tase ja hinnatud väärtus (vt Lisa 1. Arvestuspõhimõtted, Finantsinstrumendid) ning nende finantsvarade puhul, mis on esitatud finantsaruannetes soetusmaksumuses, on esitatud nende õiglase väärtus.

Tasemel 3, real „Pikaajalised nõuded“ ja „Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded“ on kajastatud nõuded korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit ja vähendades korrigeeritud soetusmaksumust allahindluste võrra, mille väärtus vastab juhtkonna hinnangul antud finantsvarade õiglasele väärtusele. Real lühiajalised finantsinvesteeringud on kajastatud investeeringud aktsiatesse ning investeeringute õiglase väärtus on leitud kasutades 1. taseme sisendeid ehk noteeritud hinda kasutades. Nende investeeringute puhul, mille osas ei eksisteeri noteeritud hinda on õiglase väärtuse leidmisel kasutatud soetusmaksumust, mis vastab juhtkonna hinnangul investeeringute õiglasele väärtusele.

Finantsinstrumendid seisuga 31.12.2022	Kajastatud	Kajastatud		Õiglasesse väärtusesse		
	õiglasest	soetusmaksumuses		hindamisel kasutatud sisendi		
	väärtuses			tase		
(tuhandetes eurodes)		Soetus-	Õiglase	Tase 1	Tase 2	Tase 3
		maksumus	väärtus			
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	0	2 184	2 184	0	0	2 184
Pikaajalised nõuded	0	429	429	0	0	429
Lühiajalised finantsinvesteeringud	191	0	0	191	0	0
Lühiajalised finantsinvesteeringud	0	30	30	0	0	30
Tasutud ettemaksed	0	288	288	0	0	288
Võlad tarnijatele ja muud võlad	0	3 142	3 142	0	0	3 142
Kasutusõiguse kohustised	0	3 378	3 378	0	0	3 378
Eraldised (lühiajalised)	0	879	879	0	0	879
Klientidelt saadud ettemaksud	0	1 142	1 142	0	0	1 142

Finantsinstrumendid seisuga 31.12.2021	Kajastatud õiglasest väärtuses	Kajastatud soetusmaksumuses		Õiglasesse väärtusesse hindamisel kasutatud sisendi tase		
(tuhandetes eurodes)		Soetus- maksumus	Õiglase väärtus	Tase 1	Tase 2	Tase 3
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	0	1 878	1 878	0	0	1 878
Pikaajalised nõuded	0	425	425	0	0	425
Lühiajalised finantsinvesteeringud	295	0	0	295	0	0
Lühiajalised finantsinvesteeringud	0	28	28	0	0	28
Tasutud ettemaksed	0	236	236	0	0	236
Võlad tarnijatele ja muud võlad	0	4 758	4 758	0	0	4 758
Kasutusõiguse kohustised	0	2 744	2 744	0	0	2 744
Eraldised (lühiajalised)	0	822	822	0	0	822
Klientidelt saadud ettemaksud	0	2 468	2 468	0	0	2 468

Lisa 17. Riskide hindamine

Tavid AS konsolideerimisgrupi riskijuhtimise põhimõtted on välja töötatud grupiüleselt kooskõlas üldiste põhimõtete ja standarditega ning riiklike õigusaktidega. Ettevõtte määratluse kohaselt on risk praegustest ettevõttesisestest protsessidest või tulevastest ettevõttesisestest või -välistest sündmustest tuleneda võiv potentsiaalselt negatiivne mõju ettevõtte majandustulemustele. Riski iseloomustab sündmuse toimumise tõenäosus ja sündmuse mõju grupi tulule või omakapitalile. Riskijuhtimisprotsess koosneb viiest etapist:

- riskide identifitseerimine ja mõõtmine,
- riskide analüüsimine ja meetmete koostamine,
- kontrollimine, järelevalve ja riskiaruandlus,
- riskijuhtimisprotsessi ülevaatamine ja
- pidev riskide ennetamine.

Grupp jälgib tähelepanelikult arenguid ka ettevõtte välistes riskides ning panustab nendest tingitud mõju ennetavasse juhtimisse. Sündmused, mis on mõjutanud kogu maailma, nagu Covid-19 tervisekriis, küberrünnakute risk ning üldine rahapesu ja terrorismi rahastamise vastane võitlus on pidevalt ettevõtte fookuses. Lisaks hoiab kogu grupp pidevalt silma peal Ukraina-Vene sõja tõttu regulaatorite poolt kehtestatud sanktsioonidel ja juhistel ning rakendab neid oma tegevuses.

Covid-19 kriis järgis kogu grupp nõuetekohaselt oma koduturgude riikide poolt seatud piiranguid ja soovitusi, näiteks suhtlemisel lähikontaktide piiramine, kodukontoris töötamine jne. Ülemaailmsete reisipiirangutega seoses osati hinnata valuutavahetusteenuse nõudluse suurt langust aastateks ning vastavalt sellele koondati nii tööjõudu kui ka valuutamüügile orienteeritud müügipunkte ning seati fookus investeringukulla müügile.

Grupp on teinud nii varasematel perioodidel kui ka aruandeaastal olulisi investeringuid kaasamaks lisaressursse (tööjõud, tehnoloogia, IT arendusprojektid) tegevustesse, mis on seotud „tunne oma klienti“ (*know your customer, KYC*) protsessiga, riskide liigitamise ning tehingute järelevalvega.

Protsessi toimimiseks on ettevõtte juhtkond koostanud riskiprofiili. Igat riski identifitseeritakse ja mõõdetakse järgneva maatriksi põhjal, mis mõõdab riski lähtuvalt sündmuse tõenäosusest ja olulisusest ning annab riskile hinnangu skaalal A-C, mille puhul hinnang: A – tähendab, et riski mõjule tuleb reageerida kohe; B - riski tuleb pidevalt jälgida ja vajadusel tuleb reageerida ning C – riski teadvustakse ning jälgitakse.

Olulisus/Tõenäosus	Ebatõenäoline	Tõenäoline	Väga tõenäoline
Oluline kahju	B	A	A
Oluline aga kontrollitav	C	B	B
Ebaoluline	C	B	B

Ülevaade põhitegevusega seotud riskidest ja riskihinnangutest on toodud järgnevas tabelis.

Risk	Näide	Riski hinnang	Reageerimismeetodid
VASTAVUSRISK	Risk, et ei suudeta täita oma litsentseeritud tegevuse suhtes kohaldatud seadusi ja regulatsioone (nt omavahendite nõue või andmekaitse)	B	Kehtestatud on sisereeglid, lisaks järgitakse grupis alati kvaliteedinõudeid ja käitumisnorme, mida eeldavad grupi kliendid, töötajad, omanikud ja järelevalveasutused.
LIKVIIDSUSRISK	Risk, et grupp ei suuda enda kohustusi õigeaegselt täita ilma oluliste lisakulutusteta	C	Kliendi varasid hoitakse makseasutuses minimaalsel tasemel. Grupi ettevõtted järgivad ühist likviidsusriski- ja rahastamisstrateegiat ning kasutavad kesket likviidsuse juhtimise süsteemi.
ÜLEKANDERISK	Kliendi/koostööpartneri maksevõimetus	C	Ettevõtte ei paku krediidiilimiiti. Alati on nõutud kliendi ettemaks. Välja arvatud grupisisestest tehingud. Partnerite väga hoolikas valik. Vt detailsem analüüs allpool.
VALUUTARISK	Risk, et varade ning kohustuste väärtus võib muutuda, tulenevalt valuutakursside muutumisest	B	Üksikute valuutade positsioon kogu valuuta positsioonist on nii madalal tasemel, et see ei mõjuta ettevõtte majandustulemusi olulisel määral. Vt detailsem analüüs allpool.

VARUDE HINNARISK	Risk, et varudega seotud tehinguid mõjutab negatiivselt alusvara hinna muutumine finantsturgudel.	B	Ettevõtte varud on seotud kahte liiki alusvaraga: kuld ja hõbe. Ettevõtte poliitika on jätkuvalt hoida vähemalt 40-55% varast just nendes varaliikides. Vt detailsem analüüs allpool.
TEGEVUSRISK	Inimlikest või süsteemi vigadest, grupivälistest sündmustest või puudulikest sisemistest protsessidest tekkiv kahjumi risk, negatiivse maine või äritegevuse häirete risk.	C	Grupi neid riske analüüsitakse seoses muudatustega vajaduspõhiselt ja ka regulaarselt. Tehakse ennetavat tööd suurendamaks IT vastupidavust ning tagamaks teenusprotsesside kvaliteeti ja reeglitele vastavust. Välja on töötatud kriisijuhtimise, koordineerimise ja teavituspotsessid.

Grupp ei kauple finantsvaradega spekulatiivsel eesmärgil ega väljasta ka optioone. Suurimad riskid, mis võivad grupile mõju avaldada, on kirjeldatud alljärgnevalt.

17.1 Tururisk

Valuuta hinna, toormearude hinna ja käibe muutmise riskid on osa tururiskist. Neid riske on ettevõtte hinnanud tasemega B, mis tähendab, et ohtu pidevalt jälgitakse ning vajadusel sellega ka tegeletakse. Alljärgnevalt on välja toodud tururiskiga seondult ettevõtte juhtkonna poolne detailsem analüüs ning sellele järgnevalt sensitiivsuse test.

Valuutahinna muutumise risk

Valuutavahetus on grupiüleselt kogu grupile oluline tegevusharu. Kui arvestada, et üksiku valuuta seis tavapäraselt kõikides grupi kassades kokku on 1-2 miljoni euro väärtuses (see saab olla ainult suurema käibega valuutade puhul EUR, NOK, SEK, USD, DKK, BGN) ja kursi maksimaalne kõikumine oleks 10% piires, siis maksimaalselt võib see tuua grupile kuni ligikaudu 200 tuhat eurot kahjumit ühe valuuta lõikes, mis on ettevõtte seniste käivete ja teenitud kasumi juures aktsepteeritav suurus ega mõjuta ettevõtte toimetulekut ega jätkusuutlikkust. Antud riski realiseerumist peetakse ebatõenäoliseks, sest ettevõtte portfellis on 50 erinevat valuutat ja on ebatõenäoline, et kõik valuutat odavnevad euro suhtes. 30-aastane praktika on näidanud, et osad valuutat kallinevad ja osad odavnevad, andes tulemuseks nulli. Ainsad riskantsed valuutat on ebastabiilsete majandustega riikide valuutat (näiteks UAH, BYN, GEL), mille seis on ettevõttes üldjuhul alla 100 tuhande euro. Isegi kui need valuutat langevad 50%, siis 50 tuhat eurot kahjumit on ettevõtte jaoks aktsepteeritav ega mõjuta ettevõtte tegevust.

Olulisemad avatud valuutaposisioonid 31.12.2021 ja 31.12.2022 seisudega on toodud allolevas tabelis.

Seisul 31.12.2022		Seisul 31.12.2021	
Valuuta	Väärtus (tuh eurodes)	Valuuta	Väärtus (tuh eurodes)
Euro	3 626	Euro	3 761
USA dollar	2 517	USA dollar	2 278
Poola zlott	2 004	Poola zlott	2 080
Bulgaaria leev	1 263	Bulgaaria leev	1 389
Inglise nael	1 196	Inglise nael	984
Šveitsi frank	1 159	Šveitsi frank	857
Rootsi kroon	808	Norra kroon	698
Rumeenia leu	599	Rootsi kroon	522
Türgi liir	548	Rumeenia leu	462
Taani kroon	468	Taani kroon	375

Sensitiivsusanalüüs

Grupi sularaha valuutavarude (muud peale euro) jääk oli 2022. aasta lõpuks väärtuses 15,18 miljonit eurot (2021. aasta lõpuks väärtuses 12,81 miljonit eurot) ning koosnes ligikaudu 80 erinevast valuutast. Need, allolevas tabelis toodud 10 suuremat välisvaluuta positsiooni, moodustasid 72,3% kogu valuutavarude väärtusest (2021. aastal 77,5%). Järgnev tabel annab ülevaate valuutakursi muutuse mõjust grupi kasumile 10 suurima valuutaposisiooni põhjal seisul 31.12.2022.

10 suurima mahuga valuuta kursimuutus 10% võrra mõjutaks ettevõtte kasumit negatiivselt 998 tuhande euro võrra.

(tuhandetes eurodes)	31.12.2022		Kursi muutus -10%			Kursi muutus -5%	
	Kogus (tuh)	Kurss	Väärtus euros	Uus väärtus	Mõju kasumile	Uus väärtus	Mõju kasumile
USD	2 684	1,0666	2 517	2288	-229	2397	-120
PLN	9 380	4,6808	2 004	1822	-182	1908	-95
BGN	2 470	1,9558	1 263	1148	-115	1203	-60
GBP	1 061	0,8869	1 196	1087	-109	1139	-57
CHF	1 141	0,9847	1 159	1053	-105	1103	-55
SEK	8 981	11,1218	808	734	-73	769	-38
RON	2 963	4,9495	599	544	-54	570	-29
TRY	10 951	19,9649	548	499	-50	522	-26
DKK	3 482	7,4365	468	426	-43	446	-22
NOK	4 389	10,5138	417	379	-38	398	-20
Kokku			10 979	9 981	-998	10 456	-523

Allpool on toodud võrdlusena sama analüüs 31.12.2021 seisuga olulisemate valuutaposisioonide lõikes.

(tuhandetes eurodes)	31.12.2021		Kursi muutus -10%			Kursi muutus -5%	
	Kogus (tuh)	Kurss	Väärtus euros	Uus väärtus	Mõju kasumile	Uus väärtus	Mõju kasumile
USD	2 581	1,1326	2 278	2 071	-207	2 170	-108
PLN	9 563	4,5969	2 080	1 891	-189	1 981	-99
BGN	2 716	1,9558	1 389	1 262	-126	1 323	-66
GBP	827	0,8403	984	894	-89	937	-47
CHF	885	1,0331	857	779	-78	816	-41
NOK	6 971	9,9888	698	634	-63	665	-33
SEK	5 346	10,2503	522	474	-47	497	-25
RON	2 286	4,9490	462	420	-42	440	-22
DKK	2 792	7,4364	375	341	-34	358	-18
AED	1 164	4,1915	278	252	-25	264	-13
Kokku			9 922	9 020	-902	9 450	-472

Ettevõtte oleks võimalik kasutada ka riskide maandamiseks vastuposisioonide soetamist, kuid juhtkonna hinnangul oleks see siiski kordades kallim tegevus ning arvestades valuutariski realiseerumise tõenäosust ja vähest mõju ettevõtte finantsseisundile, ei ole seda vajalikuks peetud varasemalt ega peeta ka käesoleval hetkel.

Toormevarude hinnarisk

Olulise osa grupi varudest moodustab kuld. Kulla hinna muutusest saadavat võimalikku riski iseloomustab kõige paremini 2013. aasta, mil kulla hind kukkus ligikaudu 30%, kui võrrelda aasta esimest ja viimast kuud. Kuna ettevõtte oli sel hetkel ligikaudu 15 miljoni euro eest kulda laos, siis kanti sellise hinnalanguse tõttu väärismetallide müügi tegevusharus 5 miljoni euro suurust kahjumit. Kokkuvõttes oli 2013. aasta kahjum tegelikult 1,3 miljonit eurot. Isegi selline kaotus ei halvanud ettevõtte rahavoogusid ning jätkusuutlikkust. Lähtudes ettevõtte ajaloo vaatepunktist, siis alates 2004. aastast, mil Tavid AS alustas kullaga kauplemist, on kulla hind mitmekordistunud. Omanikud on seisukohal, et kulla hind tõuseb pikas perspektiivis veelgi. Läbi ajaloo ei ole kulla hind kunagi langenud rohkem kui 2013. aastal. Tavid grupi juhtkonna ja omanike hinnangul on senini õigustanud ennast poliitika, kus ei nähta vajadust kasutada kulla hinna riskide maandamiseks tuletisinstrumente.

Käibe vähenemisest tingitud risk

Turust tingitud riskina on oluline ka nõudluse vähenemise risk. Ettevõtte 2022. aasta kulustruktuurist moodustasid muutuvkulud (müüdnud kauba kulu, toore ja teenused) 93,9% käibest (2021. aastal 94,2% käibest) ning püsikulud (mitmesugused tegevuskulud, tööjõukulud, muud ärikulud) 3% käibest (2021. aastal samuti 3%).

Muutuvkulude suur osakaal annab ettevõttele väiksema tundlikkuse käibe kõikumiste osas, samas aastane püsikulude maht, mis ettevõttele tuleb oma äritegevuse brutokasumist katta, oli 2022. aastal 22,3 miljonit eurot, mis on 6 miljoni võrra suurem kui 2021. aasta vastav tulem. Püsikulude kasvu põhjustena oli tööjõukulude (nii töötajate arv kui ka töötasu) ning üld- ja halduskulude (IT kulud, turunduskulud jm teenused) oluline suurenemine.

Allolevas tabelis on toodud ettevõtte brutokasumi prognoosid erinevate käibelanguse stsenaariumide juures (40%, 30%, 20%, 10% langust). Arvestuse aluseks on 2022. aasta kulude struktuur.

Käibelanguse protsent	40%	30%	20%	10%
Müügitulud käibelanguse korral	443 275	517 154	591 033	664 912
Muutuvad müügikulud	-416 049	-485 391	-554 732	-624 074
Brutokasum 2022. a kulustruktuuri arvestades	27 226	31 763	36 301	40 838

Kui püsikulude kasvuks järgneval majandusaastal prognoosida 15% (absoluutsummas 25,68 miljonit eurot), siis suudaks ettevõtte oma brutokasumi arvelt katta prognoositud püsikulud (tegevuskulud, tööjõukulud ning muud ärikulud) ka 40% käibelanguse juures.

17.2 Krediidirisk

Krediidirisk on risk, et ettevõtte tehingupartner ei suuda täita enda kohustust või lepingut, mille tulemusena võib ettevõtte kanda finantskahju. Krediidiriski maandamiseks on ettevõtte pikaaegne poliitika olnud kliendi nõude tähtaegade miinimumi lähedal hoidmine. Enamiku klientide puhul tähendab see kaubatarnet alles siis, kui kliendilt on raha laekunud. Järgevas tabelis on esitatud krediidiriski mõjule alluvad finantsvarad nende bilansilises väärtuses.

(tuhandetes eurodes)	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
Nõuded klientide vastu		584	1 338
Muud nõuded		603	560
Sealhulgas:			
Pikaajalised laenuõuded		157	157
Lühiajalised deposiidid **		8	8
Pikaajalised deposiidid**		272	268
Mitmesugused nõuded		166	284
Kokku laekumata nõudeid		1 187	1 898
Sealhulgas:			
Lühiajalised (laekuvad ühe aasta jooksul):		758	1 473
Pikaajalised nõuded (laekuvad 1-5 aasta jooksul):		429	425
Finantsinvesteeringud	4	222	323

Maksevahendusega seotud risk

Maksevahendusega ehk ülekannetega seotud riski on ettevõtte hinnanud tasemele C, mis tähendab, et riski tekkimise tõenäosus ning olulisus on hinnatud ebaoluliseks, kuid siiski riski teadvustatakse ning jälgitakse. Riski hallatakse sellega, et oma partnereid valitakse suure tähelepanelikkuse ja hoolega. Ettevõtte poliitika on olnud, et makseasutustes olevatel kontodel oma vahendite hoidmist piiratakse ning jälgitakse järjepidevalt. Samas arvestades kommertsbankade kallimaid teenustasusid, on juhtkonna hinnangul makseasutuste teenuste kasutamine ja riski võtmine selles osas ennast õigustanud ning oma senise tegevuse jätkamise muudatuste tegemise vajalikkust ei nähta.

Seisuga 31.12.2022 ja 31.12.2021 ei ole grupil olulisi tähtaega ületanud nõudeid ega märkimisväärset oodatavat krediidikahju.

17.3 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et grupp ei ole võimeline täitma enda finantskohustusi tähtaegselt. Likviidsusriski maandamiseks jälgitakse kogu grupi rahakäivet tsentraalselt ning seda nii lühiajalises kui ka pikemaajalises vaates. 2021. aastal grupi kasutuses olev käibevara ületas grupi lühiajalisi kohustusi 9-kordselt (2021. aastal 7-kordselt). Ettevõtte võlateenindamisevõime ehk võime katta enda poolt teenitava ärikasumiga (ilma amortisatsioonikuluta) ettevõtte lühiajalist käibekapitali vajadust on koefitsiendiga 3,48 (2021. aastal 2,19 kordselt).

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2022	31.12.2021
Kohustised tähtajaga 1 aasta	9 751	10 075
Nõuded tähtajaga 1 aasta	2 184	1 878
Käibekapitali vajadus	7 567	8 197
Käibevarad kokku	85 972	70 496
EBITDA (Ärikasum + perioodi kulum)	26 448	17 923
 Lühiajaliste kohustuste kattekordaja*	 8,82	 7,00
Võlateenindamise võime**	3,50	2,19

*Lühiajaliste kohustuste kattekordaja- käibevarade ja lühiajaliste kohustuste suhe.

**Võlateenindamisevõime- näitab mitmekordselt põhitegevusega teenitav tulujääk ületab lühiajalist käibekapitali vajadust.

Allolevas tabelis on esitatud grupi lepingulised finantskohustused seisudel 31.12.2022 ja 31.12.2021, mis on täidetavad 1 aasta jooksul.

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2022	31.12.2021
Võlad tarnijatele	2 062	3 720
Viitvõlad töötajatele	714	759
Maksukohustised	1 185	1 151
Edasilükkunud ettevõtte tulumaks	1 418	0
Laenukohustised	1 000	0
Klientide ettemaksed	1 142	2 468
Viitkohustised	181	279
Kasutusõiguse kohustised	1 118	960
Eraldised	735	678
Laenukohustised	196	60
Kokku võlad ja ettemaksed	9 751	10 075

Finantskohustised, mis on täidetavad 1-5 aasta jooksul, on loetletud alljärgnevalt.

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	31.12.2022	31.12.2021
Edasilükkunud ettevõtte tulumaks	185	1 152
Kasutusõiguse kohustised	2 260	1 784
Sihtfinantseerimise tulu	0	301
Kokku võlad ja ettemaksed	2 445	3 237

17.4 Kapitalijuhtimine ja omakapitaliga seotud riskid

Kapitalijuhtimise peamine eesmärk on tagada nii seaduse poolt seatud (aruandepäeva omakapital (netovara) ei langeks alla poole põhikirja järgsest aktsiakapitalist) kui ka omanike poolt ettenähtud omakapitali vastavuse nõuded. Nende nõuete osas ei ole toimunud muudatusi ei eelneval ega ka aruandeperioodil. Grupi poolt jälgitakse omakapitali osakaalu grupi koguvaredest. Grupi omakapital koosneb aktsiakapitalist, kohustuslikust reservist ja jaotamata kasumist.

(tuhandetes eurodes)	31.12.2022	31.12.2021
Omakapital	82 353	64 447
Varad	94 693	77 903
Omakapitali osakaal varadest	87,0%	82,7%

17.5 Muud riskid

Lisaks põhitegevusega seotud riskidele on ettevõtte koostanud riskianalüüsi teiste ettevõtete tegevust puudutavate valdkondade kohta. See hõlmab nii ettevõtte strateegiat, õigusruumi, infotehnoloogiat, igapäevaseid protseduure kui ka personalivalikut. Strateegilise riski olulisemad tähelepanupunktid on konkurentsirisk, mainega ja ka makseteenuste järelevalvega seotud riskid. Infotehnoloogilised riskid hõlmavad nii tarkvara kui riistvaral põhinevaid riske ning ka nende maandamiseks tehakse tööd grüpiüleselt. Protseduuride riskidena on kaardistatud nii igapäevaste tehingute sooritamisel ilmnedavad eksimused, kui ka üha olulisemaks muutuvad KYC (*Know Your Client* – tunne oma klienti) protseduuride ning AML-ga (*Anti-Money Laundering* – rahapesu tõkestamine) seotud riskid.

Tavid AS rakendab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete täitmisel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadusest (RahaPTS) ja teistest õigusaktidest tulenevaid nõudeid. Tavid AS kuulub rahapesu andmebüroo järelevalve alla. Lisaks on Tavid AS registreeritud Finantsinspektsiooni juures kui TavexWise AS (Tavid AS tütarettevõtte) makseagent, mis tähendab, et ka Finantsinspektsioon on hinnanud sobivaks Tavid AS tegevuse ja protseduurid, et tagada makseagendiks olemisel piisavad meetmed ja regulatsioonid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuete täitmiseks.

Lisa 18. Tehingud seotud osapooltega

Osapooli loetakse seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole ärilistele otsustele. Seotud osapooled on grüpi juhatus ja nõukogu ning olulise osalusega eraisikutest omanikud, välja arvatud juhul, kui antud isikutele puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtte ärilistele otsustele. Lisaks on seotud osapoolteks eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted. Aruandeaastal on tehtud seotud osapooltega järgmised tehingud.

(tuhandetes eurodes)		31.12.2022		31.12.2021	
		Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted.		0	0	0	0
2022	Ostud Müügid	Antud laenud	Saadud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Saadud laenude tagasimaksed
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted		612	3 305	0	0
2021	Ostud Müügid	Antud laenud	Saadud laenud	Antud laenude tagasimaksed	Saadud laenude tagasimaksed
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted		150	2 941	0	2

Juhatusesele ja nõukogule makstud tasud

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2022	2021
Juhatusesele makstud tasud brutosummas	2 076	1 464
Nõukogule makstud tasud brutosummas	118	84

Lisa 19. Aktsiakapital ja aktsionärid

	Aktsiate arv (tk)	Aktsiakapital
31.12.2022	40 000	1 000 000
31.12.2021	40 000	1 000 000

Kõikide väljastatud aktsiate eest on täielikult tasutud. Põhikirja kohaselt on Tavid AS aktsiakapitali miinimumsuurus 250 000 eurot ja maksimumsuurus 1 000 000 eurot.

2022. aastal maksti aktsionäridele välja dividende summas 4 343 720 eurot (2021. aastal 4 698 342 eurot).

Üle 10% aktsiaid omavate aktsionäride nimekiri

Tavid AS üle 10% aktsiatega määratud hääli omavate nimeliste aktsiate omanike nimekiri aastaaruande kinnitanud üldkoosoleku toimumise (29.06.2023) seisuga on alljärgnev:

Nimi: Alar Tamming
Isikukood: 36307050246
Aadress: Tallinn 10133, Eesti Vabariik
Aktsia liik: lihtaktsia
Aktsiate arv: 36 000
Aktsia nimiväärtus: 25
Väärtpaberite omandamise ja märkimise aeg: 28.08.1996

Lisa 20. Tavid AS konsolideerimata põhjaruanded

Emaettevõtte konsolideerimata põhjaruanded on koostatud kooskõlas Eesti Raamatupidamise Seadusega ning need ei ole emettevõtte eraldiseisvad finantsaruanded IAS 27 „Konsolideerimata finantsaruanded“ mõistes. Emaettevõtte põhjaruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel.

Tavid AS konsolideerimata finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Lisa	31.12.2022	31.12.2021
VARAD			
Põhivara			
Materiaalne põhivara		261	376
Kasutusõiguse varad		234	347
Immateriaalne põhivara		2 293	2 291
Investeeringud tütarettevõtetesse	3	2 279	2 038
Pikaajalised nõuded		178	180
Kinnisvarainvesteering		265	265
Kokku põhivara		5 510	5 497
Käibevara			
Varud		44 272	38 582
Nõuded ostjate jt vastu		330	55
Laekumata dividendid		3 590	0
Ettemaksud		21	17
Lühiajalised finantsinvesteeringud		221	323
Raha ja pangakontod		13 214	11 004
Kokku käibevara		61 648	49 981
KOKKU VARAD		67 158	55 478
OMAKAPITAL JA KOHUSTISED			
Omakapital			
Aktiivkapital		1 000	1 000
Kohustuslik reservkapital		100	100
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		47 087	38 821
Aruandeaasta kasum		16 021	12 610
Kokku omakapital		64 208	52 531
Pikaajalised kohustised			
Muud pikaajalised eraldised		128	128
Kasutusõiguse kohustised		91	227
Kokku pikaajalised kohustised		219	355
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed		2 595	2 456
Kasutusõiguse kohustised		136	136
Kokku lühiajalised kohustised		2 731	2 592
Kokku kohustised		2 950	2 947
KOKKU OMAKAPITAL JA KOHUSTISED		67 158	55 478

Tavid AS konsolideerimata koondkasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

	2022	2021
Müügitulu kliendilepingutest	372 207	288 399
Muud äritulud	2	9
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-356 596	-277 624
Kahjum varude ümberhindlusest	-5 416	-1 596
Mitmesugused tegevuskulud	-1 339	-1 104
Tööjõukulud	-2 626	-2 282
Põhivara kulum ja väärtuse langus	-535	-560
Muud ärikulud	-80	-34
Ärikasum	5 617	5 208
Finantstulud ja -kulud		
Intressitulu	2 149	1 475
Intressikulu	-3	-3
Muud finantstulud ja -kulud	1 480	1 008
Saadud dividendid	6 778	4 923
Kasum majandustegevusest	16 021	12 611
Tulumaks	0	-1
Aruandeaasta kasum	16 021	12 610
Muu koondkasum	0	0
Aruandeaasta koondkasum	16 021	12 610

Tavid AS konsolideerimata rahavoogude aruanne

<i>(tuhandetes eurodes)</i>	2022	2021
Rahavood äritegevusest		
Aruandeaasta puhaskasum	16 021	12 610
<i>Korrigeerimised:</i>		
Põhivara amortisatsioon	535	560
Muud korrigeerimised	-8 270	-8 632
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-279	241
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	139	2 006
Tasutud tulumaks	0	-1
Varude muutus	3 591	3 028
Kokku rahavood äritegevusest	11 737	9 812
Rahavood investeeringutest		
Immateriaalse põhivara soetamine	-284	-319
Ettemaksud põhivara eest	-25	0
Deposiidi väljamaksed	-67 435	-36 452
Deposiidi tagasisaamised	57 602	25 825
Investeering tütarettevõttesse	-241	-380
Antud laenude tagasimaksed	2	0
Laekunud intressid	2 149	1 475
Laekunud dividendid	3 188	4 923
Muud laekumised investeeringutest	0	65
Kokku rahavood investeeringutest	-5 044	-4 863
Rahavood finantseerimisest		
Makstud intressid	-3	-3
Kasutusõiguse kohustiste tagasimakse	-136	-146
Makstud dividendid	-4 344	-4 698
Kokku rahavood finantseerimisest	-4 483	-4 847
Kokku rahavood	2 210	102
Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses	11 004	10 902
Raha ja selle ekvivalentide muutus	2 210	102
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus	13 214	11 004

Omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

	Aktsiakapital	Kohustuslik reserv- kapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 31.12.2020	1 000	100	43 520	44 620
Aruandeperioodi koondkasum kokku	0	0	12 610	12 610
Jaotatud dividendid	0	0	-4 699	-4 699
Saldo 31.12.2021	1 000	100	51 431	52 531
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus				-2 038
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil				13 954
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2021				64 447

	Aktsiakapital	Kohustuslik reserv- kapital	Jaotamata kasum	Kokku
Saldo 31.12.2021	1 000	100	51 431	52 531
Aruandeperioodi koondkasum kokku	0	0	16 021	16 021
Jaotatud dividendid	0	0	-4 344	-4 344
Saldo 31.12.2022	1 000	100	63 108	64 208
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus				-2 279
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil				21 237
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2022				83 166

Lisa 21. Bilansipäevajärgsed sündmused

Aruande koostamise hetkeks on ettevõtte maksnud bilansipäevajärgselt omanikele välja dividende summas 1,8 miljonit eurot.

TEGEVJUHTKONNA ALLKIRJAD 2022. MAJANDUSAASTAARUANDELE

Tavid AS-i tegevjuhtkond on koostanud 2022. aasta tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande ning aruandes esitatud teave on tõene ja täielik. Juhatuse hinnangul on ettevõtte jätkuvalt tegutsev.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Euroopa Liidus vastuvõetud rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) ja standardite tõlgendustega ning kajastab õigesti ja õiglaselt Tavid AS-i finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid.

Kuno Rääk, juhatuse esimees, allkirjastatud 29.06.2023

Jüri Martin, juhatuse liige, allkirjastatud 29.06.2023

KASUMI JAOTAMISE ETTEPANEK

Tavid AS-i juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku jaotada 31.12.2022 seisuga kasum järgmiselt:

	<i>(tuhandetes eurodes)</i>
Jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2021	63 448
2022. aastal väljamakstud dividendid	-4 344
2022. aruandeaasta kasum	22 070
Jaotamata kasum seisuga 31. detsember 2022	81 174
Jaotada dividendideks	5 000
Jaotamata kasumi jääk pärast kasumi jaotamist	76 174

Kuno Rääk, juhatuse esimees, allkirjastatud 29.06.2023

TEGEVUSALADE LOETELU

Aruandeperioodi 01.01.2022 –31.12.2022 tegevusalad	<i>(tuhandetes eurodes)</i>
Valuutavahetus (66129)	15 744
Investeeringukulla müük (47789)	666 584
Maksevahendusteenused (64991)	838
Ehtekulla ja -hõbeda kokkuost ja edasimüük sulatusse (46721)	15 819
Hõbeda müük (47789)	38 538
Muude kaupade ja väärismetallide müük (47789)	925
Muude erinevate teenuste osutamine ja vahendus	343
Kokku	738 791

Kavandatavad tegevusalad aruandeperioodiks 01.01.2023–31.12.2023

Valuutavahetus (66129)
Investeeringukulla müük (47789)
Maksevahendusteenused (64991)
Ehtekulla ja -hõbeda vahendus (46721)
Hõbeda müük (47789)
Rahakäitlus ja inkassatsiooniteenus (64991)

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 28.06.2023

Tavid AS (registrikood: 10055700) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KUNO RÄÄK	Juhatuse liige	29.06.2023

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Tavid AS aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Tavid AS konsolideerimisgrupi (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2022 ning konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31. detsember 2022 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) (ISA (EE)). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas Kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet. Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknep oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud. Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvates seaduses sätestatud nõuetega.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvates seadustes sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on rakendatav, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas ISA (EE)-dega läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Me kasutame auditi osana vastavalt ISA (EE)-dega kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali aluse andmiseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada aramus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/
Janno Greenbaum

Vandeaudiitor nr 486
Grant Thornton Baltic OÜ
Tegevusluba nr 3
Pärnu mnt 22, 10141 Tallinn
29. juuni 2023

Audiitorite digitaalallkirjad

Tavid AS (registrikood: 10055700) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
JANNO GREENBAUM	Vandeaudiitor	29.06.2023

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Mujal liigitamata kaupade jaemüük spetsialiseeritud kauplustes	47789	359365651	96.55%	Jah
Metallide ja metallimaakide hulgimüük	46721	9493070	2.55%	Ei
Valuutavahetus	66129	2930358	0.79%	Ei
Muude mujal liigitamata finantsteenuste osutamine, v.a kindlustus ja pensionifondid	64991	161139	0.04%	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6279910
E-posti aadress	tavid@tavid.ee
Veebilehe aadress	www.tavid.ee